

Acad. IORGU IORDAN :

„O limbă corectă și (...) frumoasă (...) se învață, în primul rând, din lecturi literare“
(pag. 860)

Simbolul premiului I acordat „Revistei noastre“, în cadrul concursului național al presei școlare, ediția 1978 (pag. 879-880)

PUBLIKAȚIE A ELEVILOR LICEULUI „UNIREA“ FOCȘANI
FONDATA ÎN 1912

ANUL VII — NR. 55-56-57 (SERIE NOUA) OCTOMBRIE—DECEMBRIE 1978

ÎN CURÎND

Primul
supliment
literar
al

„REVISTEI NOASTRE“

ÎN SUMAR :

**Contribuții
inedite
la
biografia
lui**

GEORGE CĂLINESCU

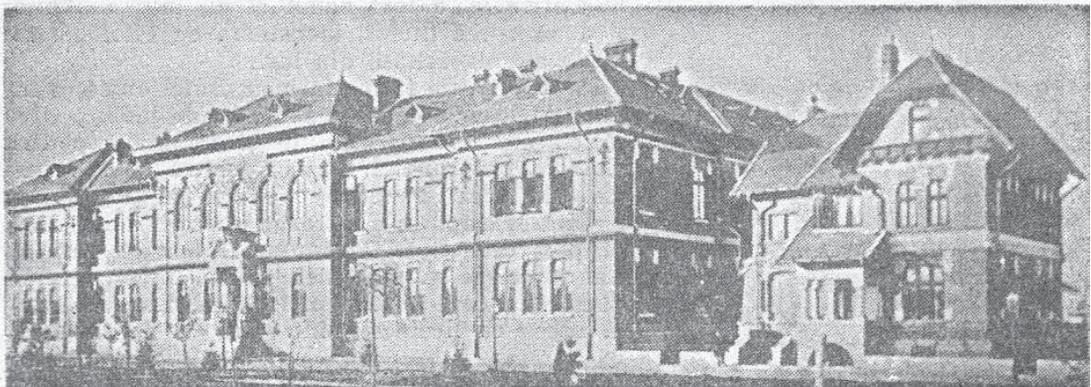
● TEXTE ● SCRISORI ● AUTOGRAFE
● DOCUMENTE ● ICONOGRAFIE ● COMENTARII

DIALOG LITERAR

REVISTA NOASTRĂ

- FONDATA IN 1912 -

**PUBLICAȚIE
A ELEVILOR
LICEULUI
„UNIREA“
FOCȘANI**

DIALOG LITERAR

Ideea de a realiza un dialog pe teme de limbă română contemporană era veche. Tot atât de vechi era și gândul de a ne adresa savantului de renume mondial, acad. Iorgu IORDAN. Bănuiind însă că este foarte ocupat, multă vreme n-am îndrăznit să-l deranjăm. După multe ezitări, la începutul lunii aprilie 1978, i-am trimis o scrisoare și câteva exemplare din „Revista noastră”. În mai puțin de o săptămână, „examenul” era trecut :

Stimate tovarășe Dima,
Mă grăbesc să răspund la scrisoarea dv., mulțumindu-vă pentru reviste și informându-vă că sunt dispus să stau de vorbă cu dv.
Cu salutări tovarășești,
Iorgu Iordan

11 aprilie 1978

Și astfel, la 6 mai 1978, coordonatorul revistei și trei tineri colaboratori erau oaspeții Profesorului.

Căldura cu care ne-a primit a creat de la început climatul necesar unei lungi discuții științifice. Ne-au impresionat modestia omului care a făcut o strălucită epocă în filologia romanică, tinerețea spiritului său, volumul uriaș de cunoștințe acumulate în peste șapte decenii de activitate, neîntreruptă, precum și simplitatea — devenită proverbială — cu care își comunică ideile și sentimentele.

Recent, acad. Iorgu IORDAN și-a sărbătorit 90 de ani de viață. În semn de recunoștință, îi dedicăm numărul de față.

Totodată, de aici, de la Focșani, îi transmitem din toată inima tradiționala urare „La mulți ani!”.

Academician
Iorgu IORDAN:

„O limbă corectă și(...)

Prof. PETRACHE DIMA: Stimate tovarășe profesor, în „Memorii” aduceți un cald elogiu lui Garabet Ibrăileanu și lui Alexandru Philippide, personalități marcante ale culturii noastre de la începutul acestui secol. V-am ruga să insistați asupra influenței pe care au exercitat-o asupra dv. Întâlnirea cu ei v-a marcat drumul în viață?

Acad. IORGU IORDAN: Fără nici o îndoială. Am și spus asta. În primul rând, amândoi au influențat, într-un anumit sens, la fel, asupra formării mele. Seriozitatea lor, dragostea pentru muncă, pasiunea pentru adevăr și alte asemenea lucruri le-am învățat, în primul rând, de la ei. Am început, bineînțeles, cu Garabet Ibrăileanu, pentru că mi-a fost profesor și în cursul superior al liceului, adică în clasele a IX-a pînă la a XII-a, după terminologia de astăzi. Am continuat să fiu elevul lui Ibrăileanu și la universitate. Întîmplarea a făcut ca, la sfîrșitul primului an de studenție, Ibrăileanu să fie numit, decamată, profesor suplinitor, la catedra de Istorie a literaturii romane moderne. Și-a început activitatea la 1 aprilie 1909, pentru că pe data aceasta i s-a făcut numirea de către minister, de fapt, personal de către Spiru Haret, care era ministrul Instrucțiunii publice. Deci, am auzit cursurile lui, cele două luni, aprilie și mai, apoi în anul al II-lea și în anul al III-lea, cînd am continuat să fiu studentul lui.

Pe Philippide l-am cunoscut, bineînțeles, ca student. Dealtfel și Philippide a fost o bucată de vreme profesor în învățămîntul mediu. Și un profesor foarte bun. Însă, după ce s-a specializat în filologie la Universitatea din Halle, în Germania, a fost numit și el, înlii suplinitor și după aceea titular, la catedra de Filologie română a Universității din Iași.

În ce privește formația mea profesională, a influențat în mai mare măsură Philippide, pentru că eu am avut preferințe și înclinații pentru filologia propriu-zisă, adică pentru studiul limbii. Din acest punct de vedere, lui Philippide îi datoresc aproape întreaga mea carieră științifică și didactică. Dacă n-ar fi fost el, care să mă aprecieze și mai ales să mă încurajeze în studiile pe care le făceam înlii ca student și după aceea ca licențiat, sînt sigur că nu mi-aș fi

DIALOG LITERAR

*frumoasă(...)
se învață,
în primul rînd,
din lecturi
literare“*

trecurt examenul de doctorat, pentru că nu aveam destulă încredere în mine și, deci, aș fi rămas în continuare profesor de liceu. Sigur că aș fi lucrat cît se poate de bine și ca profesor de liceu, dar, din punct de vedere științific, condițiile n-ar fi fost favorabile, ca să mă dezvolt cum m-am dezvoltat. Bineînțeles că, chiar din punct de vedere strict profesional, am învățat anumite lucruri și de la Ibrăileanu. Întîi, ceea ce am spus mai înainte, dragostea pentru adevăr, care, în domeniul științific, este absolut necesară și obligatorie, ca, dealtfel, și în alte domenii, dar știința, în primul rînd, trebuie să arate ce este adevărat și ce nu este adevărat, în măsura posibilităților pe care le are fiecare disciplină științifică.

Din punct de vedere pur uman, Ibrăileanu a exercitat asupra mea o influență mai puternică decît Phiippide. Phiippide era și el un om adevărat, însă condițiile de viață l-au făcut să fie mai retras, și nu numai în sensul material al termenului, adică nu-i plăcea prea mult contactul cu lumea, și s-a manifestat retras, rezervat în ce privește cunoașterea oamenilor. El îi aprecia pe studenții lui după felul cum se prezentau la examene. Pe vremea aceea, nu erau seminarii, și s-a dovedit încă de la început că cunoașterea foarte bună a studenților se face nu la examene, ci la seminar, adică la exerciții săptămînale, pe care le organizează profesorul

(Continuare în pag. 881)

DINTRE SUTE DE CATARGE

Un nume :

Al meu, al tău, al nostru

Peste tot în lume se discută
 Că nu-i petrol, că nu sint bani, mai e și gripa,
 Vorbesc magnații scuturîndu-și pipa,
 Și lumea de uimire este mu.ă.
 În lume peste tot sint rezoluții,
 Rapoarte se primesc, se dau soluții,
 Mai sint, pe ici, pe colo, revoluții
 Și tot mai sint experiențe nucleare
 Și tot mai este multă poluare.
 În lume sint discuții foarte mul'e
 Despre-narmări, prezente și trecute,
 Despre-mpărțirea strictă dată
 Al meu i-al meu, al tău i-al tău și invers cîteodată.
 Despre-mpărțirea mării și a lunii,
 Eu sint mai mare, iau mai mult, zic unii,
 Tu ești mai mic,iei mai puțin din toa.e.
 Nu protestă cumva, că faci păcate
 Dar undeva prin lume sint și unii
 Care gîndesc la greaua zi de mîine.
 Muncesc pentru copii și pentru pîine,
 Însă nu uită să planteze și petunii
 Și-n timp ce alții se-nfierbîntă în discuții
 Și-n vorbe caută-n zadar soluții,
 Ei mai deschid spre soare o fereastră,
 Știind că viața nu-i a mea, a ta,
 Ci este-a noastră.

Cîntec de mai

Întinsă pe marea masă a tăcerii,
 Încerc să-nțeleg
 refugiul căldurii în piatră.
 Salcîmii s-au aplecat mirați
 asupra-mi
 șoptindu-și cîntecul solar
 sorbit de sus,
 d'n presimțirea verii.
 În forma goală
 a pasului mult așteptatei,
 hulubii își înmoaie fericirea.

Carmen-Daniela

CHIȚIMIA

clasa a XI-a
 Liceul „Al. I. Cuza“

Căutare

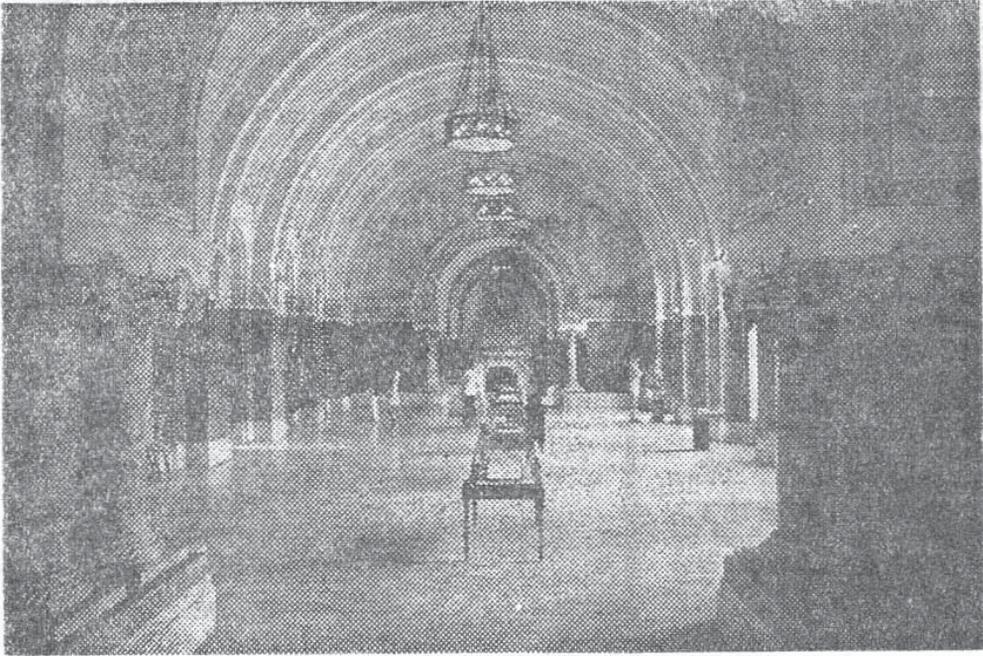
În fiecare zi te uit
 Îți uit și numele
 și chipul
 Rămîne doar
 în sufletul meu
 ceva...
 în formă de aripă...
 sau de floare...
 Mîinile mele
 sint poarta tăcerii
 și albă și singură,
 și treci mereu,
 fără chip, fără nume,
 printre degetele reci,
 care nu pot să
 te-adune.

UNIREA TRANSILVANIEI CU ROMÂNIA—LX

Popas la Alba Iulia

Intrasem în a patra zi de când băteam drumurile literare a Țării Românești. În itinerariul stabilit, intra și celebrul oraș al Unirii. Nu-l văzusem niciodată. Cum era și firesc, ne întrebam: „Oare cum va fi?“, „Ce taine

a poporului român pe aceste locuri, lupta lui pentru libertate, unitate și dreptate socială. Putem oare uita vreodată relicvele civilizației dacice și romane, roata pe care au fost trasi capii răscoalei de la 1784, steagul re-

Sala Unirii

ne va dezvălui? Dar toate aceste semne de întrebare s-au risipit îndată ce-am văzut Cetatea cu porțile ei monumentale, Dealul Furcilor, unde au fost trasi pe roată Horia și Cloșca, obeliscul înălțat întru cinstirea memoriei acestor eroi ai neamului. Dincolo de zidul Cetății, ne întâmpină statuia lui Mihai Viteazul. Fulgerător, mintea aleargă la anul 1600, la clipa unirii sub sceptrul marelui domnitor, a celor trei țări surori.

Alături, este un muzeu impresionant prin varietatea și valoarea pieselor care atestă vechimea milenară

voluționarilor de la 1848, fotografiile care au surprins imensitatea mulțimii participante la Marea Adunare care a hotărât, la 1 decembrie 1918, Unirea pe veci a Transilvaniei cu România? Nu, nu putem! Vizavi, se află sala în care s-a semnat memorabilul act.

Deși s-au scurs șase decenii, parcă trăim și noi momentul solemn.

Daniela PUPĂZA,
Ovidiu CROPER,
Dan LAVRIC,
clasa a X-a A

DEBUTURI

Bogăție

În Vrancea am și munți, și dor
 Și am o casă cu pridvor ;
 Patru pereți de lut și var
 Ca patru flori primite-n dar,
 Patru senine adieri
 Și patru păsări-primăveri ;
 Patru pereți de var și lut,
 Pereți din care am crescut ;
 Și-un prag mai am, o prispă veche
 Și-o lână-n cer fără pereche.
 Mai am în Vrancea mamă, tată,
 Mai am o soră și o poartă,
 Mai am un dor de a trăi
 Și-o bucurie de-a iubi ;
 Mai am o dragoste și-o floare
 De dăruit la sărbătoare,
 Mai am în Vrancea doi țărani
 Care m-asteaptă peste ani
 Cu chip de om și gând de zei,
 Și-aceia sînt părinții mei.
 În Vrancea am legenda vie
 Iubirea din copilărie,
 „Legenda vie”, suflet de poet,
 Priviri de vis și gânduri de profet ;
 Mai am în Vrancea un sărut
 Din ziua-n care am crescut
 C-un an, cu doi, cu trei, cu șase,
 Cu toate florile din case ;
 Din ziua-aceea cu cireși,
 Cu flori curale de măceși,
 Cu cărți în jur și-n mine cărți,
 Cu toți copiii de la porți ;
 Mai am în Vrancea flori pe deal.
 Mai am un sunet de caval ;

Mai am în Vrancea un covor,
 Urzil, lesut din dor și dor
 Cu munți, și ape, și izvoare ;
 Mai am în Vrancea și o floare,
 Mai am în Vrancea, sus la stînd,
 Trei liuere care răsund ;
 Mai am în Vrancea bucurie
 Și-un crez liresc în veșnicie ;
 Mai am un sal și o flintină,
 Mai am un fluture și-o zînd ;
 Și, adormiți sub vînt și ploa,
 Toți cu nume de eroi ;
 Mai am în Vrancea, viața toată
 Deschisă-n față ca o poartă ;
 Mai am în Vrancea și bătrîni,
 Și am și pietre, și flintini,
 Și am un univers stelar
 Și am și flori care răsar ;
 Am și porți, am și păduri,
 Am și iubiri, am și securi,
 Mai am în Vrancea vis și dor
 De-un munte-înalt și de-un izvor ;
 Mai am în Vrancea tot și toate
 Și cîntec, și seninătate,
 Patru pereți de var și lut
 Și casa-n care m-am născut ;
 Mai am o viață s-o trăiesc,
 Mai am o țară și-o iubesc !

Maricica BABIȘ,
 clasa a IX-a,
 secția filologie-istorie,
 Liceul pedagogic Focșani

Delta Dunării

De valul tău, tăcuta mea crăiasă,
 S-au tot izbit decenii de lumină,
 Și-o geană unduită te mai lasă
 Să-nținerești, crăiasă fără vînd.

Dulcăsă-n trîmblarea de tăcere
 Tu ai surpat țărîna și credință,
 Prin salba ta de lînd unduire
 Ai devenit o mare de dorință.

Cu-o salcie plecată peste maluri
 Sporovăiești, tu veșnic plîngătoare,
 Pără să știi că în altăca valuri
 Se nasc plîplînde stele arzătoare.

Cezara GROPER,
 clasa a IX-a A

DINTRE SUTE DE CATARGE**Pierdut mi-e gîndul**

Pierdut mi-e gîndul
 În imensi'atea timpului
 Scurs
 Prin clepsidrele infinitului.
 Pierdut mi-e gîndul
 Printre constelațiile
 Sufletului meu,
 Printre atomii
 De pulbere solară
 Ce-mi luminează
 Anii.
 Pierdu' mi-e gîndul
 În simfonia
 Cîntecelor
 Vîrstei de aur,
 În oglinda
 Irisului
 Ochilor mei.
 Tu, gîndule,
 Vino și cîntă
 Prin glasurile
 De aur
 Ale sufletului meu
 Lumina solară
 Oglindită în irisul
 Ochilor
 Copilăriei mele.

Mirela SAMOILA
 Soveja

Ritmuri Pe genele frunze
vrîncene — Vis răsucit printre
 crengi —

Brăzdrile ploii
 Acestui timp,
 Au început
 Să zornăie.
 Buzele frînte
 Cu tremur

nedomolit,

Sorb
 Clinchetul
 Lor
 Umed.

Dumitru PETRIȘOR

DEBUT**Primul
zbor**

Curiozitate, pasiune, poate chiar curaj, toate mi s-au culbărit în suflet.

Oare eu n-aș putea zbura? Ce-ar fi ca într-o zi să plec și eu pe urmele păsărilor călătoare spre capătul pămîntului? „Tu, o fată...”, ar zîmbi colegii mei! Da, eu o fată. Așa că iată-mă în fața primului meu zbor. Încă cinci minute și o să fiu undeva sus, sus de tot, printre nori.

„Zborul este frate gemăn cu libertatea”, spunea matorul Mircea Zorileanu acum șase decenii. Într-adevăr, acolo sus, ai simțămîntul libertății, vezi totul altfel decît de pe pămînt. Avionul pare o pasăre uriasă ce a apărut de undeva dintr-o poveste și cîi de schimbate par lucrurile. Acceleratul ce trece pe dedesubtul nostru parcă ar fi un trenuleț de jucării și ce mici sînt casele.

Alerg contra norilor și n-aș mai vrea să cobor, dar trebuie. Primul meu zbor a luat sfîrșit.

Am coborît din carlingă. Toți au venit în jurul meu. „Cum a fost?”. „Ce-ai simțit?”. „Ți-a plăcut?”. Dar sînt prea emoționată ca să mai pot vorbi. Și chiar dacă n-aș fi, cum mi-aș putea dezvălui sentimentele? Sînt prea profunde ca să poată fi spuse.

Doamna CIOCAN,
 clasa a XII-a E

FOȘTI ELEVI AI LICEULUI „UNIREA“

Ion Diaconu a dovedit că știința bună se face nu numai în centrele universitare, căci el personal n-a fost universitar și nici n-a ținut să fie, deși a obținut titlul de doctor și a publicat de lină lucrări științifice de mare valoare. Rupt din ținutul Vrancei, având în lire sănătaea morală milenară a țaranului român care simte viu, sub tălpi, pământul moșilor și strămoșilor săi și-l iubește nemăsurat de mult, s-a întors, după studii, la Liceul „Unirea” din Pocșani, iar aici, așa cum respectabilii săi profesori îl învățaseră pe el, a învățat el pe cei tineri, și buni și calici, căci elevii nu vor să fie toți de zahăr cu dascălii lor, convinși totuși că regiunea natală și oamenii locului merită orice sacrificiu, pentru că Ion Diaconu s-a simțit totdeauna nu mai al lor, ceea ce poate fi un exemplu pentru oricine își iubește țara și pe oamenii săi.

Șansa de a deveni universitar Ion Diaconu a avut-o, căci nu degeaba soborul Ovid Densusianu a ieșit cu el în lume, publicându-i în 1930, magistrata la lucrarea Ținutul Vrancei, în care, ceea ce nu se făcuse niciodată, autorul, pe lângă studiul introductiv, dă la iveală grupuri compacte de variante la teme de baladă, între care numai la Miorița peste 90, dovedind forța de creație și conservare a tezaurului folcloric în popor. Alte teme de baladă, precum Ghiță Cătănuță, Cîntecul Badiului, Corbea, Cîntecul Gerului, Cîntecul lui Manole etc. au fost, de asemenea, bogal reprezentate. După puțin timp, în 1933 și 1934, Ion Diaconu a scos de sub tipar două noi volume de Folclor din Rîmniceu-Sărat (al III — lea, foarte rar, publicat în 1948), cu aceeași metodă riguros științifică: valoroase studii introductive și piese în variante, culese în graiul exact al localnicilor, referitoare la aceleași motive sau la altele în plus, precum sînt Costea Ciobanul, Dobrișan, Doncildă, Iencea Săbienea, Chira Chiralina, Cîntecul Soarelui, Cîntecul șarpelui, Mișu haiducul etc., de asemenea, alte genuri folclorice, învederînd încă o dată minunata și neîntrerupta creație folclorică locală.

Deprinzînd știința folclorului la universitate cu Ovid Densusianu, cel mai iubit și cel mai prob dintre profesorii săi, lucrînd asiduu pe teren de foarte tînăr, în regiunea natală, între altele (mai pe urmă) cu echipele sociologice conduse de D. Guști (la Nereju, de pildă, în Vrancea), Ion Diaconu a rămas pentru totdeauna legat de ținuturile pe care le-a purtat viu și cald în simțuri, ca orice om legat de milenii, prin strămoșii săi, cu „Țara”.

Aici a mai scos el importanta publicație „Ethnos” (1941 — 1943), înțesată de o mare varietate de tablouri ale culturii și literaturii poporului român, realizată, în mare măsură de condeii săi personal. A publicat, dealtfel, și în alte periodice,

Ion Diaconu — 75

Constantin Brăiloiu și Ion Diaconu,
la Bîrsești, în 1937

I. C. Chițimia

(Continuare în pag. 886)

FOȘTI ELEVI AI LICEULUI „UNIREA“

„Interesul meu pentru folclor s-a deșteptat încă din fragedă copilărie...”

De aproape 10 ani, prof. I. Diaconu s-a stabilit în fosta capitală a Moldovei. În liniștea apartamentului său, își definitivează opera.

La începutul lunii septembrie a.c., cu puțin timp înainte de a-și sărbători 75 de ani de viață, am avut bucuria de a-l revedea. Între altele, în mod deosebit, s-a interesat de prefacerile din Focșani, oraș în care a trăit și a creat peste cinci decenii. La aniversarea nașterii sale, profesorii și elevii liceului nostru îi doresc sănătate și multă putere de muncă, spre binele culturii românești!

— Din câte știu, sînteți primul cărturar care s-a ridicat din familia Dv. Ce v-a determinat să plecați din sat la Liceul „Unirea”?

— Ultima din cele cinci clase primare am urmat-o în satul meu natal, și, cum eram mai răsărit dintre elevi, învățătorul Gh. Macarie a îndemnat pe tatăl meu să mă dea mai departe, la școală. Pe atunci, idealul, pentru țăranul din Vrancea, era ca unul dintre copiii săi să ajungă preot sau învățător în sat. Tata voia să mă ducă la seminarul din Buzău. Însă dorința mea era să urmez liceul pentru care se pregăteau și alți trei copii vrînceni. Poate de aici mi-a venit imboldul spre învățătură. Între aceste două alternative, am pierdut termenul de concurs la Liceul „Unirea”. Ca să nu rămîn neșcolarizat, am fost înscris la institutul particular „Redeșteptarea” din Focșani, anul 1915—1916 însemnînd, pentru mine, despărțirea de viața satului.

Din cauza primului război mon-

Cu profesorul S. Mehedinți, acasă la renumitul geograf, la 24 iulie 1958.

dial, abia în 1918 am ajuns elev al Liceului „Unirea”, unde m-am înscris în clasa a III-a, după ce promovasem, tot aici, în particular, primele două clase.

— Ce rol a jucat această școală prestigioasă în evoluția Dv?

— Nu greșiți cînd socotiți Liceul „Unirea” școală prestigioasă. Aici fuseseră profesori iluștri ca: Gh. Bogdan-Duică, Constantin Moisil, Ovid Densușianu, Constantin Giurescu, I.A. Bassarabescu, și elevi renumiți: Anghel Saligny, Simion Mehedinți, Ștefan și Gh. Longinescu și alții. Între 1918—1923, cînd am urmat eu liceul, corpul didactic era alcătuit din alți profesori eminenti dintre care trebuie să amintesc pe Pompiliu Pîrvescu, profesor de limba latină, care, în 1909, prin culegerea „Hora din Cartal”, a inaugurat, la Academia Română, seria etnografică și folclorică „Din viața poporului român”. Apoi Iulian Ștefănescu (bizantinologul de mai tîrziu) și Teodor Iordănescu (autor de manuale școlare pentru limba latină, al „Dicționarului latin-român” și specialist

Interviu realizat de
prof. Petrache DIMA

(Continuare în pag. 868)

FOȘTI ELEVI AI LICEULUI „UNIREA“

— Vă mai amintiți primul contact cu folclorul ?

— Interesul meu pentru folclor s-a deșteptat încă din fragedă copilărie ascultând pe bunicul dinspre mamă care cînta cu talent doine, precum și melodii populare din fluiet și caval. Bunica mea dinspre tată era pricepută la descîntece. Din dorința ca acestea să nu se piardă după moartea ei, m-a pus să notez nouă texte. Aveam vîrsta de 13 ani. Le-am păstrat ca amintire într-un carnetel așa cum dorise ea. Recitindu-le mult mai tîrziu, mi-am dat seama de originalitatea lor (erau primele culegeri de acest fel din Vrancea) și le-am publicat în „Ținutul Vrancei“, vol. II, în transcriere literară, cu explicațiile necesare. Aceste momente au fost însă întâmplătoare. Abia în 1923 am publicat în periodicul local „Gazeta Vrancei“ cîteva doine culese literar, din ținut, cu hotărîrea de a cerceta și colecționa, în continuare, asemenea materiale.

— La începutul secolului al XX-lea, se extinsese și la noi, după modelul european, practica culegerii folclorului, dar aceasta se făcea, de cele mai multe ori empiric. Cum ați reușit să depășiți acest stadiu, chiar în perioada de început a activității Dv. ?

— Procedeu amintit, într-adevăr empiric, dar întrebunțat și astăzi, l-am depășit în 1926, cînd am publicat, în revista „Grai și suflet“, două variante ale Mioriței din satul Spinești. De

data aceasta, le redam în transcriere fonetică-dialectală după normele date de prof. Ovid Densușianu în prima sa cercetare critică, „Folclorul cum trebuie înțeles“, publicată în revista „Vieața nouă“, din 1909. A-veam în vedere și monografia sa din 1915, „Graiul din Țara Hațegului“. Eram student în anul III. Profesorul Densușianu m-a chemat într-o dimineață acasă la dînsul (locuia pe strada Colței nr. 24) și mi-a propus să extind cercetările de teren în toate satele vrîncene culegînd și alte variante ale „Mioriței“ ca și restul materialului folcloric: doina, alte balade, ceremonialul, bocete, strigături etc. Ca orientare monografică mi-a dăruit lucrarea sa „Graiul din Țara Hațegului“.

Cercetările de teren au durat din 1926—1929, iar în 1930, baladele, în frunte cu „Miorița“, alcătuiind vol. I din „Ținutul Vrancei“, au fost publicate de către prof. Densușianu în seria „Institutului de Filologie și Folclor“, pe care-l conducea.

— Ați avut ca mentor apropiat pe savantul umanist Ovid Densușianu. Cum v-a influențat în formarea Dv. științifică ?

— Orientîndu-mă spre cercetările folclorice, de la profesorul Densușianu am aflat și metoda pozitivă de studiat terenul din întreitul punct de vedere: etnografic, folcloric și dialectal. Criteriul etnografic privește cercetarea aspectului folcloric din ți-

(Continuare în pag. 870)

Torino (Italia), 18 Septembrie
1941, XIX.

Mult Stimat Domnule Director,

Aș fi foarte bucuros dacă aș putea avea revista de grai, studiu și creație românească „ETHNOS“ publicată de Dv., pentru recensarea în revista CULTURA NEOLATINA condusă de Exc. Sale prof. Giulio Bertoni dela Academia Regală Italiană, și AEVUM, organ al Facultății de Litere a Universității din Milano.

Primiți, Vă rog, Domnule Director, cu mulțumiri-le mele, asigurarea sentimentelor alese ce Vă păstrez.

(prof. Mario Ruffini)
conferințiar universitar

Dr. MARIO RUFFINI
CORSO PRINCIPE EUGENIO, 17
TORINO

FOȘTI ELEVI AI LICEULUI „UNIREA“

(Urmare din pag. 869)

naturile de seamă etno-istorice. Iar vorbind despre totalitatea folclorică regională, aceasta nu se poate despărți în studiul de teren de cealaltă realitate coexistentă care este graiul dialectal redat, în fidelitatea lui, prin transcriere diacritică. Cu alte cuvinte, prefacerea temelor folclorice nu se concepe astăzi fără evoluția graiului congruentă în timp cu transformarea continuă a motivelor, îndeosebi cele poetice. Criteriul acesta tripartit se află la profesorul Densusianu încă din anii 1906, 1907, 1908 în lucrarea colectivă „Graiul nostru“. A fost continuat, în 1915, de monografia Hațegului.

Urmind această metodă, am căutat s-o aplic, în cei 44 de ani de teren, urmărind temele folclorice principale, în timp, numai la informatorul talentat care e și subiect vorbitor prețios. Am experimentat procedeul racordajului folcloric dînd și indicații bibliografice asupra ariei de circulație a motivelor în vederea alcătuirii unui atlas folcloric pe care îl preconiza și profesorul Densusianu.

— Dv. vă aparține metoda de culegere și cercetare a poeziei populare, pe care ați numit-o „Experimentul folcloric al racordajului“. În ce constă aceasta?

„Interesul meu pentru folclor s-a deșteptat încă din fragedă copilărie...“

— Procedeul racordajului folcloric este în legătură cu problema memoriei în ancheta folclorică făcută după criterii pozitive. Asemenea anchetă impune întotdeauna revenirea pe teren pentru cercetarea îndeosebi a subiecților cu memorie cuprinzătoare. Din anul 1927, am observat la cîțiva informatori că memoria nu se putea declanșa spontan, cînd i-am anchetat în legătură cu „Miorița“. Aceasta dintr-o defectuoșitate momentană a memoriei cauzată de lipsă de hrană, oboseală, boală, necazuri familiale etc. În asemenea situație, am notat prima variantă (formă parțială) a baladei. Ca să obțin versiunea întregă, știută inițial de informator, l-am cercetat revenind pe teren de cîteva ori, la intervale diferite. De fiecare dată, am căpătat adaosuri de fond și formă poetică. Ele se integrau organic în

Mă bucur să citesc de azi din Liceului „Unirea“ continuă tradiția înaintașilor, pe „Blicul“ „Revista noastră“ în serie nouă, într-o prezentare ce depășește, cu mult modestia, încaputului din 1912. Distincția frumuseții devenită în această vară răsplătește strădania elevilor redactori și colaboratori, orientată de competența, de danul profesorului coordonator, Petru Dima. Odată cu felicitările binemeritate, urez „Revista noastră“ continuitate viguroasă și egale colaborări de prestigiu. —

Iasi, septembrie 1978

Ion Diaconu —

materialul aflat anterior, obținind astfel textul definitiv al baladei prototipice. Metoda aceasta am experimentat-o și cu muzicologul Constantin Brăiloiu în Râmnicul-Sărat, în 1938, când am reconstituit forma inițială a baladei „Cîntecul gerului” deprinsă de un lăutar în copilăria lui. Atunci am restabilit straturile de fond, formă poetică și aspect dialectal într-un studiu tehnic publicat în revista „Ethnos” odată cu melodia înregistrată de Brăiloiu cu fonograful.

Procedeu racordajului folcloric l-am folosit în toată activitatea mea pe teren, cum se va vedea, de altfel, și din lucrarea „Poeți și povestitori populari” aflată în curs de apariție.

— Pe plan mondial, în cercetarea modernă a tezaurului popular, se relevă tot mai mult necesitatea coroborării dintre folclor, etnografie, dialectologie, sociologie etc. Am vrea să cunoaștem punctul Dv. de vedere în legătură cu această problemă.

— Metoda sincronică etnografic-folcloric-dialectală, asociată cu geografia lingvistică, muzicologia, sociologia, experimentul biologic, investigația istorică, etnopsihologia a fost discutată în vol. I din „Ținutul Vrancei” (1969), la capitolul „Norme metodologice de teren” (pag. 64—112). După părerea mea funcționalismul folcloric nu poate evita această concluzare vastă.

— Vă rog să-mi permiteți să încheiem discuția noastră cu obișnuita întrebare: ce aveți sub teasc și pe masa de lucru?

— Am în curs de publicare la Editura „Minerva”, volumul „Poeți și povestitori populari (Criterii asupra monografiilor etnografice, folclorice și dialectale)”. Lucrez la redactarea volumului IV din seria „Folclor din Râmnicul-Sărat”, „Ținutul Vrancei”, vol. III (cuprinde 409 variante ale „Mioriței” din Vrancea), vol. IV și V (restul baladelor, materialul liric, bocetul, strigăturile, ceremonialul de nuntă, descîntecele, textele-converbiri) își așteaptă publicarea. Ar mai fi în perspectivă volumul VI, albumul „Vrancea pitorească și etnografică”. Am redactat volumul „Cîntecul și versul popular”, ediția a II-a întregită a tezei mele de doctorat.

INTILNIRI

După 50 de ani...

În 1927, prof. Costache DIACONESCU își încheia primul an de activitate didactică, iar o nouă promoție își lua zborul în lume.

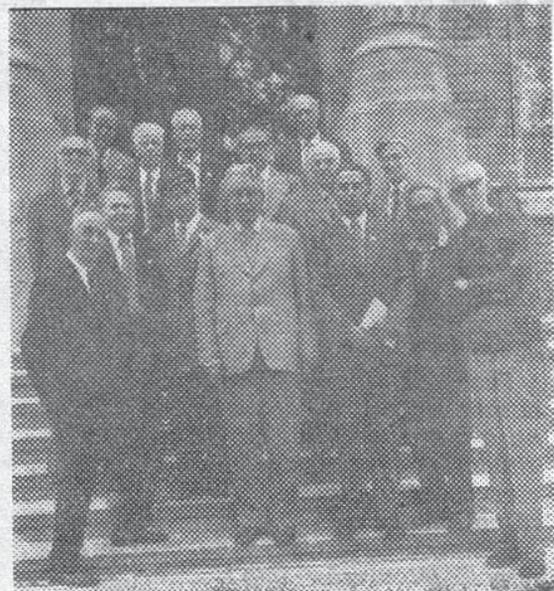
11 iunie 1978. Peste absolvenții de-atunci, ca și peste singurul lor profesor în viață, a trecut o jumătate de veac. Timpul și-a spus cuvîntul...

Se reîntîlnesc în clasa unde au învățat. În banca I, șeful promoției, avocatul Valentin POPESCU, refăcut după o boală care a împiedicat anul trecut sărbătorirea jubileului, expune o situație impresionantă: din 40, sînt prezenți 11; aproape 20 au murit, cei mai mulți pe fronturile celui de-al doilea război mondial; 9 n-au răspuns la apelul lansat de organizatori. Cu glasul sugrumat de emoție, sînt evocați dascălii dispăruți, sînt depănate amintiri.

Profesorii Neculai CHIFAN și Petruche DIMA le prezintă noul profil al școlii, precum și unele realizări ale generațiilor de după Eliberare.

Tot în această vară, liceul nostru a găzduit și întîlnirile promoțiilor 1928 și 1932.

Cronicar

Promoția 1927. În mijloc, prof. Costache Diaconescu

REPORTAJ

Intrate în tradiția Liceului „Unirea”, excursiile literare au căpătat în anii reparației „Revistei noastre” frecvența actelor de cultură pregătite și desfășurate la temperatura spiritelor stăpinite de o permanentă sete de cunoaștere.

Constituiți în echipă, tinerii redactori au mers pe urmele celor mai de seamă făuritori ai literelor române. Așa au ajuns la Ipotești, Humulești, Tg. Neamț, Iași, Bacău, Fălticeni, Pașcani, Mircești. În Capitală, au fost oaspeții Muzeului literaturii române, ai Bibliotecii Academiei R.S.R., ai muzeelor „G. Bacovia”, „T. Arghezi” și „G. Călinescu”, ai profesoarei Gerda Barbilian, soția celebrului matematician-poet, ai academicianului Șerban Cioculescu și, recent, ai academicianului Iorqu Iordan.

La toate acestea se adaugă dialogurile literare purtate cu reprezentanți de frunte ai scrisului românesc contemporan.

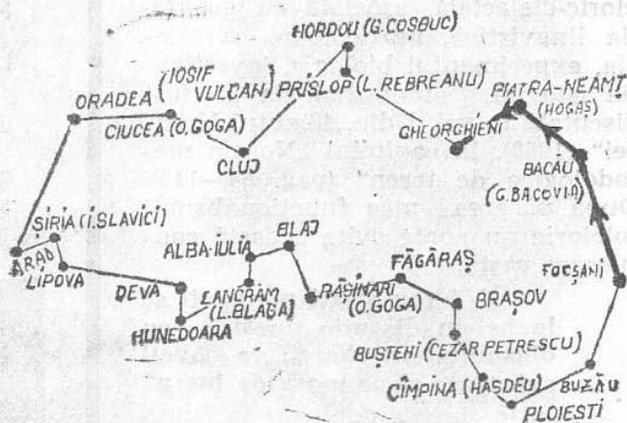
În vara acestui an, au trecut și munții, în Transilvania.

8 august 1978. Microbuzul pornește la drum, pe un itinerar de 1800 de km: Focșani — Bacău — Piatra Neamț — Gheorghieni — Prislop — Hordou — Dej — Cluj — Ciucea — Oradea — Arad — Șiria — Deva — Hunedoara — Lăncrăm — Alba Iulia — Blaj — Sibiu — Rășinari — Făgăraș — Brașov — Bușteni — Cîmpina — Ploiești — Buzău — Focșani.

Șase zile fantastice! O nemaipomenită „baie” de cultură!

La întoarcere, în mașină, a avut loc prima ședință a grupului de reporteri. Tema discuției: serialul pe care îl deschidem și-l intitulăm:

Pe drumurile literare ale țării (I)

A fost odată un dascăl priceput ce și-a strîns învățăceii pe un covor fermecat și i-a purtat spre izvoare de lumină, dăruindu-le bucuria cunoașterii, potolindu-le setea de frumos și adevăr.

Pașii lor tineri și viguroși au tulburat liniștea pe care trecerea timpului a dat-o locurilor care au cunoscut altădată agitația istoriei născînde și efervescenta creației devenind cultură națională.

Timp de șase zile ei au trăit o minunată aventură. Timp de șase zile, o mîna de oameni înarmați cu pixuri și carnețele ce se voiau de vajnici reporteri, plus un nu mai puțin entuzi-

ast și inspira. otoreporter, au mers de-a lungul cununii carpatine, ascultînd pulsul unor meleaguri ce au făcut să vibreze sufletul altor și altor trudituri ai penei. Iar ceea ce au văzut și au simțit a fost răsplata eforturilor, i-a făcut să uite de oboseală. Cu mult mai puternică a fost febra cunoașterii, dorința de a vedea sau de a revedea lucruri pe care le priviseră, poate pînă atunci, doar cu ochii minții sau, în orice caz, nu cu ochii „specialiștilor” de acum.

Înainte de a trece munții, un prim popas moldav: Bacău, oraș în care am regăsit atât de pregnantă personalitate a lui Bacovia. În centrul ora-

REPORTAJ

șului, întâiul contact cu spiritul poetului: statuia lui George Bacovia, creație a sculptorului bucureștean Constantin Popovici, statuie ce impresionează prin marea expresivitate a formelor, a trăsăturilor, a trăirilor pe care le reflectă. Este semnificativ că în inima orașului se înalță pe un soclu de marmură, silueta solitară a poetului, simbol al sufletului și nu expresie fidelă a chipului omului. Privitorul atent și sensibil ce pătrunde în zbuciumul geniului bacovian este îndemnat să descopere mai mult. Și ce poate fi mai nimerit decât vizitarea casei în care a trăit și a creat cea mai mare parte a operei sale?

Pașii ne duc pe o străduță liniștită ce urcă ușor printre case scufundate în verdele crud al grădinilor. Pe str. Bacovia, la numărul treisprezece, casa albă și tăcută ne cheamă să-i cunoaștem tainele.

Trecând pragul casei pe care lumina caldă a dimineții de august o făcea să pară un bulgăre de zăpadă strălucitor căzut între flori, pacea pe care o resimțim afară, în soare, se transformă, în sunetul vocii lui Ba-

covia, în armoniile sumbre ale „Plumbului”, ale „Lacustrei”, în încordare. Nerăbdării noastre îi pune capăt pasiunea muzeografului, care ne conduce în prima încăpere, ce constituie partea muzeistică a casei. Se află aici vitrine în care se pot vedea documente de familie, pagini de manuscrise, fotografii. Sînt expuse: actul de naștere, certificatul de absolvire a învățămîntului primar urban, la Școala de băieți nr. 1, certificatul de absolvire a studiilor secundare urmate la Liceul

Gabriela MOISE, absolventă ;
Clement SATALA, absolvent ;
Ovidiu GROPER, clasa a X-a A ;
Dan LAVRIC, clasa a X-a A ;
Daniela PUPĂZĂ, clasa a X-a A ;
Valentina DIMA, clasa a IX-a A ;
Gina MANOLACHE, clasa a X-a A
(Liceul sanitar Focșani)

Foto : Tiberiu DIMA, absolvent.

(Continuare în pag. 874)

REPORTAJ

REPORTAJ

(Urmare din pag. 873)

„Principele Ferdinand“, actul de căsătorie cu poeta și profesoara Agatha Grigorescu.

Am văzut paginile acoperite de scrisul mărunț și nervos al poetului, recitând astfel mai impresionant ca niciodată „Boema“, „În fericire“, „Dintr-un text comun“, „Toamna în țirg“, „Stanță la vin“, „Nilul novi“.

Alături de bustul poetului și câteva citate, am privit manuscrisul discursului rostit de George Bacovia în septembrie 1947, cu prilejul sărbătoririi sale organizate de orașul Bacău.

Am regăsit aici același laconism bacovian. Cuvintele sale se constituie ca un îndemn pentru creatorii de azi și de mâine: „Cu plăcută emoție mulțumesc orașului meu natal și distinșilor inițiatori ai acestor momente de artă pentru cinstirea ce mi-au adus mie și poeziei moderne. Duc cu mine imaginea acestui popas înălțător dorind Bacăului cât mai mulți creatori de artă. Iar sărbătorirea de astăzi să vadă stimulentele unor vremuri mai prielnice avânturile creatoare“.

Am trecut apoi prin celelalte încăperi ce reprezintă partea memorialistică. Într-una din camere, se află un pian negru și masiv, ale cărui acorduri în zile întunecate și ploioase au stîrnit, poate, febra creației. Am văzut odaia ce i-a slujit poetului drept cameră de lucru. Am privit masa la care a scris Bacovia, cuierul în care atîrnau basca și căciula sa.

Încăperea îngustă, lungă, luminată de o singură fereastră sugera exact atmosfera degajată de creația bacoviană.

Într-o ultimă cameră, am văzut biblioteca poetului, ca și numeroase volume dedicate lui.

Am părăsit această casă și meleagurile ce au fost martore activității sale literare, păstrînd în suflete emoția reîntîlnirii cu acest mare poet.

Am urmat mai departe panglica șoselei ce străbătea locuri tot mai pitorești ajungînd la poalele culmilor Carpaților.

Piatra Neamț, orașul străjuit de Pietricica, ne întîmpină cu siluetele zvelte ale noilor construcții și cu arome de cetină.

Ne-am îndreptat pașii spre casa în care a trăit cel care a rămas în lite-

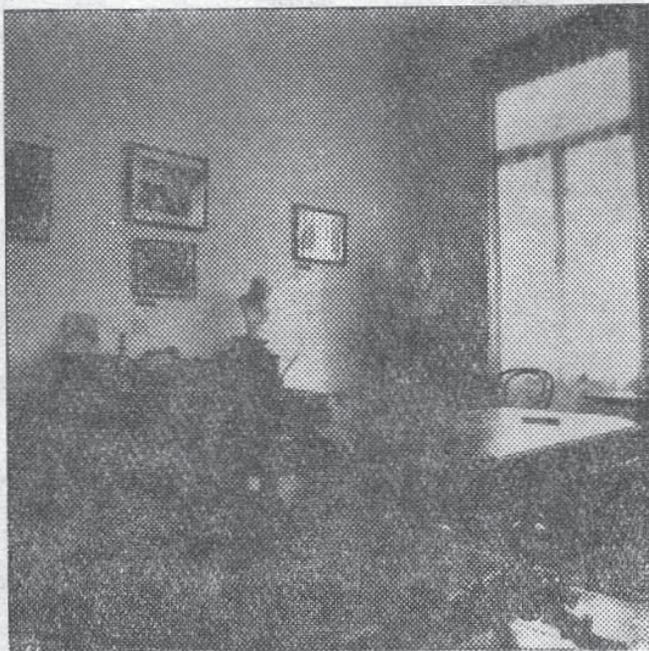
Pe drumurile literare ale țării (I)

ratură ca simbol al călătorului neobosit, al drumeșului solitar, al veșnicului îndrăgostit de natura acestor plaiuri moldave: Calistrat Hogaș.

Casa sa, așezată la întretăiere de drumuri, înconjurată de un mic zid de piatră, atrage atenția trecătorului prin bustul scriitorului.

Urcăm treptele masive ce conduc spre cerdacul acoperit de verdeață. În casă, ochii ne sînt atrași de privirea blîndă a scriitorului din portretul ce ne întîmpină la intrare.

Zărim parcă silueta masivă a lui

Aici au prins viață însemnările de călătorie ale lui Calistrat Hogaș.

Hogaș, învăluită în largă pelerină expusă pe un perete, chipul său impresionant ascuns de borul mare al pălăriei.

Spiritul său șăgalnic se vedește și din faptul că și-a făcut scrumieră dintr-o copită a Pisculței. Și cum severul și austerul profesor latinist de la Liceul Internat din fași avea mustăți și barbă, trebuia să se slujească de o cană cu apărătoare pentru mustăți!

Se mai găsesc expuse câteva din obiectele ce i-au slujit în peregrinările sale: o tolbă, ghetetele, pistoalele, amnarul.

Într-o altă încăpere, se află o bancă la care au învățat copiii săi.

Dormitorul este mobilat foarte simplu, cu o laviță țărănească, un pat jos acoperit cu o cergă. Străbatem, în sfârșit, biroul în care au prins viață impresiile culese în călătoriile sale.

Plecăm din Piatra-Neamț, pe lîrul Bistriței în sus, mergînd pe locurile pe unde a pășit și Hogaș.

Piatra Neamț. Casa lui Calistrat Hogaș, astăzi muzeu.

Secvențe culturale focșănene

● În cadrul manifestărilor prilejuite de sărbătorirea a 2050 de ani de la crearea primului stat dac centralizat și independent, Muzeul de Istorie și etnografie din Focșani, în colaborare cu instituțiile similare din Bacău, Buzău, Brăila, Galați, Roman și Tecuci, a organizat o expoziție itinerantă „Civilizația geto-dacilor în bazinul Siretului”. Deschiderea ei a fost precedată, la 19 octombrie a.c., de un simpozion, la desfășurarea căruia și-au dat concursul acad. Radu Vulpe, dr. E. Vulpe și alți cercetători.

● În zilele de 11 și 12 noiembrie a.c., s-a desfășurat ediția a IX-a a Salonului literar Dragosloveni. Au participat: Andi ANDRIEȘ, Paul BALAHUR, Ion BANUȚĂ, Vitale CLIUC, Petre GHELMEZ, Virgil HUZUM, Gh. ISTRATE, Fl. MUSCALU, Ion PANAIT, Dumitru Radu POPA, Dumitru PRICOP, Ion POTOPIN, Al. RAICU, Laurențiu ULICI.

În cadrul ședinței comune a cenaclurilor literare din Focșani au citit: Ion Baci, Maricica Babiș, Irimia Bălescu (Liceul „Unirea”), Nicolae Bor-naz, Ion Dumitru Denciu, Const. Ghiniță, Cezara Groper (Liceul „Unirea”), Virgil Panait, Ioan Liviu Stoiciu ș.a. Pe marginea lucrărilor prezentate, au vorbit: Al. Raicu, Petre Ghelmez, Ion Potopin și Ion Bănuță. Ședința a fost deschisă de Al. CRIHANĂ, președintele Comitetului județean de cultură și educație socialistă și condusă de D. Pricop.

Programul manifestărilor a mai cuprins: o întâlnire cu oamenii muncii de la I.D.S.M.S.A., lansarea cărții „Patima muntelui” de Dumitru Pricop, vizitarea Casei memoriale „Al. Vlahuță”, colocviul „Dragoslovenii lui Vlahuță — mărturie și simbol”, susținut de Laurențiu Ulici și Dumitru Radu Popa, la căminul cultural Urechesti.

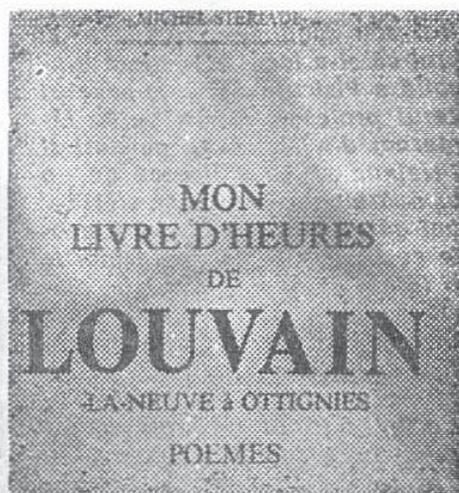
Juriul concursului literar, condus de criticul Laurențiu ULICI, a acordat nouă distincții. Premiul „Revistei noastre” a revenit tînărului prozator George NEAGU. Elevul Irimia BĂLESCU, clasa a XII-a D, a obținut premiul pentru poezie al Comitetului județean Vrancea al U.T.C.

PREZENȚE ROMÂNEȘTI

Mihail
STERIADE

Recent, în Editura „Soveja” din Louvain-la-Neuve, au apărut două cărți: „Hommage a la France” și „Mon livre d'heures de Louvain. Poems”, semnate de Mihail Steriade, fost elev al Liceului „Unirea”, actualmente director al Centrului cultural român din Belgia. Mihail Steriade păstrează în opera sa nostalgia copilăriei care pare să surprindă, în ea și în trecutul ei, toată tristețea viitorului, nostalgia anilor petrecuți la Soveja, care în august 1975 îl declara „Fiu de onoare” înminindu-i în același timp diploma de membru al Societății culturale „Simion Mehedinți”.

Român „jusqu'au profond de son âme”, Mihail Steriade și-a pus poezia

sub emblema plaiului mioritic, a unui adevărat cult care l-a format și i-a modelat aptitudinile creatoare de frumos.

„Mon livre d'heures de Louvain-la-Neuve” este un volum de poeme purtătoare ale unui mesaj de supremă înălțare a ființei umane.

Poemele sale sînt zbciumuri ale unei ființe obsedate de sentimentul de tristețe, de ideea de dezrădăcinare, ale unei ființe aflate în căutarea rostului personalității în lume. Obsesia solitudinii, singurătatea eului pierdut în fața elementelor luminii reale sînt ultimele resurse ale unui om care se coute pe sine.

Elementele cosmice și ale naturii, invadate de starea poetului și-au pierdut parcă materialitatea și capacitatea de a participa la frămintările sale, asistînd mute cu un contur nedefinit, dar integrate pe deplin spiritualității poetului. Aceleași neliniști generate de misterele ființei umane sînt reluate și în volumul „Hommage a la France”, cu care aniversează 50 de ani de activitate poetică, aducînd în același timp un omagiu Franței pe care a slujit-o ca luptător antifascist.

Mihail Steriade a fost, este și va fi pînă la sfîrșitul vieții sale mesagerul celor mai înalte idealuri românești, al celor mai pure sentimente de prietenie și colaborare a poporului român cu Occidentul latin.

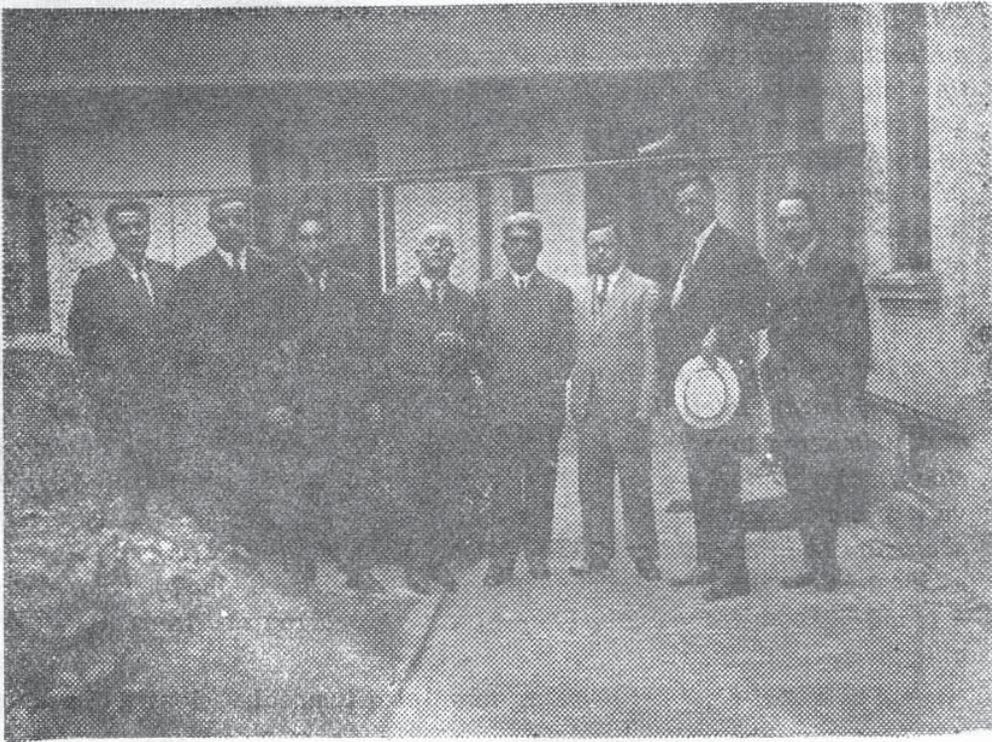
Elena MANTA,
clasa a XII-a E

G. Călinescu — o imagine inedită

În anii 1930—1937, G. Călinescu funcționează ca profesor de limba și literatura italiană în învățământul secundar și comercial din București. Din această perioadă datează și fotografia necunoscută a turbulentului și anxiosului său cărturar. Înconjurat cu afecțiune de către colegii de cancelarie, chipul lui Călinescu se detașează prin naturalețea privirii. Toți cei care îl erau în apropiere își dădeau seama de inteligența și cultura superioară a acestui profesor de excepție. Degajat, viu, ca întotdeauna, fără nici o intenție de a poza, Călinescu ni se relevă în autentică sa ipostază de magistru, care, spre regretul multor generații, i-a fost frustrată, în mod indescriptibil, în 1949, după un an de la alegerea sa ca membru titular al Academiei Române.

Din mărturiile elevilor săi, reiese că lecțiile ținute în învățământul secundar, cât și în cel superior, erau de un nivel cu totul neobișnuit. Bine informat, frecventând marile literaturi, Călinescu avea darul unic de a orienta și fermeca auditoriul. Nu era un didact limitat și pretentios, ci un spirit comprehensiv, dorind să descopere în sufletele ucenicilor săi, sensibilități nebănuite de ei încă. În calitate de profesor la Școala comercială „Regele Carol”, s-a bucurat de aprecierea totală a directorului Ion Constantinescu, ce i-a fost de real ajutor în mai multe împrejurări decisive în cariera sa.

N. SCURTU

De la stînga la dreapta : N. N. Crețu, Ion Constantinescu, G. Călinescu, C. Bondescu, Virgil Alexandrescu, Al. Ștefănescu, Al. Catelin și M. N. Demetrescu. (Originalul în arhiva istoricului literar N.N. Crețu, căruia îi exprimăm și pe această cale toată gratitudinea).

Topîrceanu — inedit *)

Iași, 26 septembrie 1934

Mult stimată Doamnă,

In momentul cînd era să vă expediez manuscrisul „Visul unei nopți de vară”⁹⁾, am primit de la d [umnea] v [oastră] vestea că sînteți la Varna. Am amînat trimiterea manuscrisului, ca să nu se piardă. Și vă rog să binevoiți a-mi scrie cînd veți li iar acasă, măcar pentru cîteva zile, ca să vi-l pot trimite. Sfîrșitul romanului mai ales, e minunat de bine. Chestia aceea cu albumul este une trouvaille, care unui scriitor masculin nu i-ar fi venit niciodată în mînte. Cu toată stîngăcia execuției, c' est une pure merveille de féminité profonde, saisissante, cruelle et féline — et de discrétion bourgeoise aussi, — după toate paginile jurnalului care o preced. Ar fi păcat ca acest roman să nu fie publicat. Mai mult nu vă pot spune. V-am trimis, acum vre-o 10-15 zile, o scrisoare care probabil s-a pierdut. Vă scriam acolo că nu este nevo [i] e de nici o intervenție la minister pentru mine. Dar a fost vina mea că v-am scris prea tîrziu — ca de obicei. Cîlînd atîtea pagini de-ale d [umnea] v [oastră] și avînd prin ele un contact spiritual atît de susținut, v-am scris de multe ori sub impresia că sîntem cunoștințe vechi. Și dacă în literatură, cînd mă adresez unui mare număr de oameni străini, necunoscuți, sînt foarte reținut și mă supraveghez mereu ca să-mi mențin viața la cît mai mare distanță de priviri indiscrete — în viața zilnică și-n cercul meu atît de restrîns sînt dimpotrivă foarte expansiv. Așa fiind (și poate și dintr-un nelămurit spirit de contradicție, văzînd cu cîtă rețineră și îngrijire îmi scrieți d [umnea] v [oastră] întotdeauna) am lăsat adesea scrisorilor mele tonul și alura unor conversații prietenești, spontane, aruncînd cuvintele pe hîrtie fără constrîngere sub impresiile momentului. Dacă prin acestea am păcătuit împotriva canoanelor lumii d [omniei] -voastre, vă rog să mă [i] ertați. Un om ca mine nu poate și nici nu vrea să fie om de lume. Are altceva de făcut — și viața e miraculos de scurtă. Iar d [umnea] v [oastră] sînteți din lumea mea, a noastră, numai a lor. De altfel, după trimiterea manuscriselor, corespondența noastră va lua sfîrșit. De la sine. Dacă veți dori s-o continuăm și după, dorința d [umnea] v [oastră] va fi și a mea. La Iași e o toamnă cum de mult n-am mai văzut. Cu vreo două săptămîni în urmă, era să plec cu Mihail Sadoveanu la Paris pentru o lună — dacă aș fi vrut. Era o combinație avantajoasă. El e încă acolo. Dacă d [oam] na B (ădărdă) e la d [umnea] voastră, vă rog să-i transmiteți omagiile mele.

Cu cele mai alese sentimente, rămîn al d [umnea] v [oastră] devotați

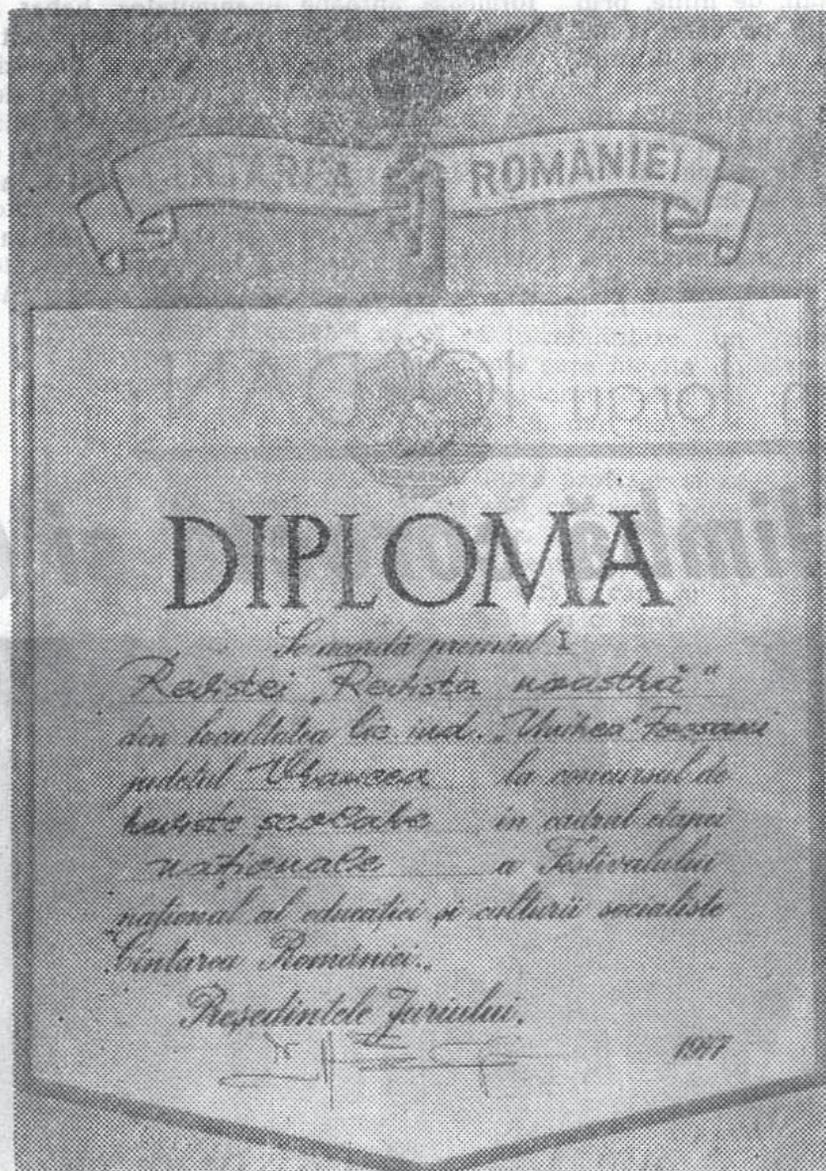
G. Topîrceanu

Doamnei Tantzî-Cotovu. Str [ada] Traian 51. Constanța

*) Vezi „Revista noastră”, nr. 52-53-54 — 1978, p. 842, 843, 844.

**) Nu a publicat nimic cu acest titlu (N. Scurtu)

„REVISTA în cadrul

Înscris în ediția a II-a a Festivalului național „Cântarea României”, concursul republican al presei editate de elevi s-a bucurat de o largă participare. La această originală întrecere, au luat parte 285 de reviste, din care 10 în limba maghiară și 7 în limba germană.

Juriul, format din reprezentanți ai C.C. al U.T.C., ai Ministerului Educației și Învățământului, precum și ai presei centrale și condus de prof. univ. dr. doc. Augustin Z. N. POP, după o minuțioasă cercetare a fondului publicistic școlar prezentat în concurs, a acordat 45 de premii și mențiuni.

La 20 august 1978, în tabăra de la Cheia (jud. Prahova), unde s-au adunat 150 de redactori ai revistelor școlare, au fost înmânate diplomele decernate de Ministerul Educației și Învățământului. Cu acest prilej, președintele juriului, prof. Augustin Z. N. POP, a scos în evidență calitățile întrunite de publicațiile premiate: conținutul bogat și variat, aspectul grafic deosebit, regularitatea apariției.

O festivitate la 28 octombrie a obținute de ciștiș

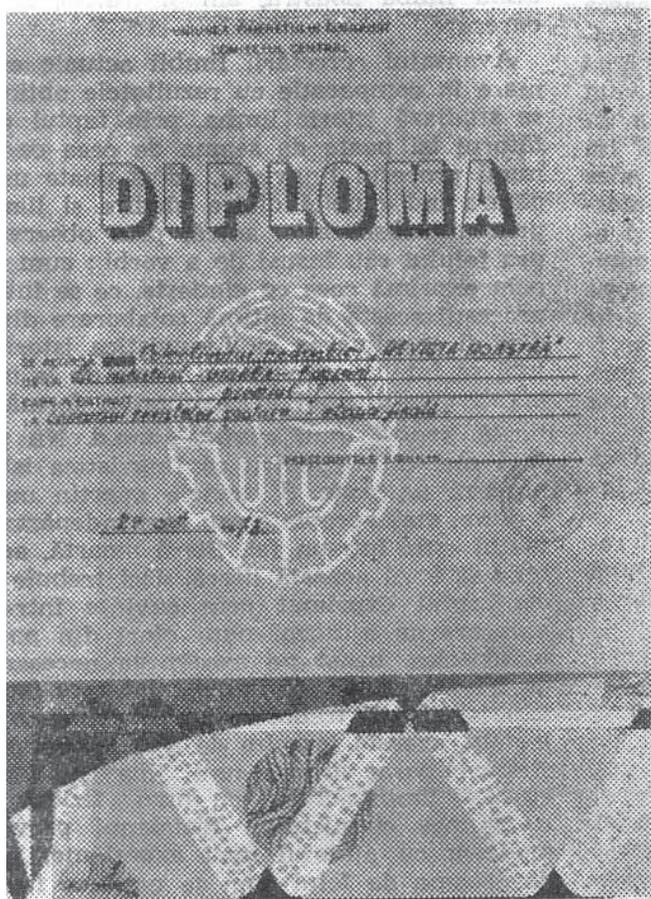
„Revista noastră”

La 2 noiembrie mătorul rezultat :

Premii I : „Revista noastră” (Lic. matematică nr. 6, București); „Aspirații” (Lic. matematică fizică de plai” (Lic. ind. Caragiale”, Ploiești); Bistrița); „Coloane” (Al. Moghioros”, Or. lumină” (Lic. de filolo

NOASTRĂ" — PREMIUL I

concursului național al presei școlare

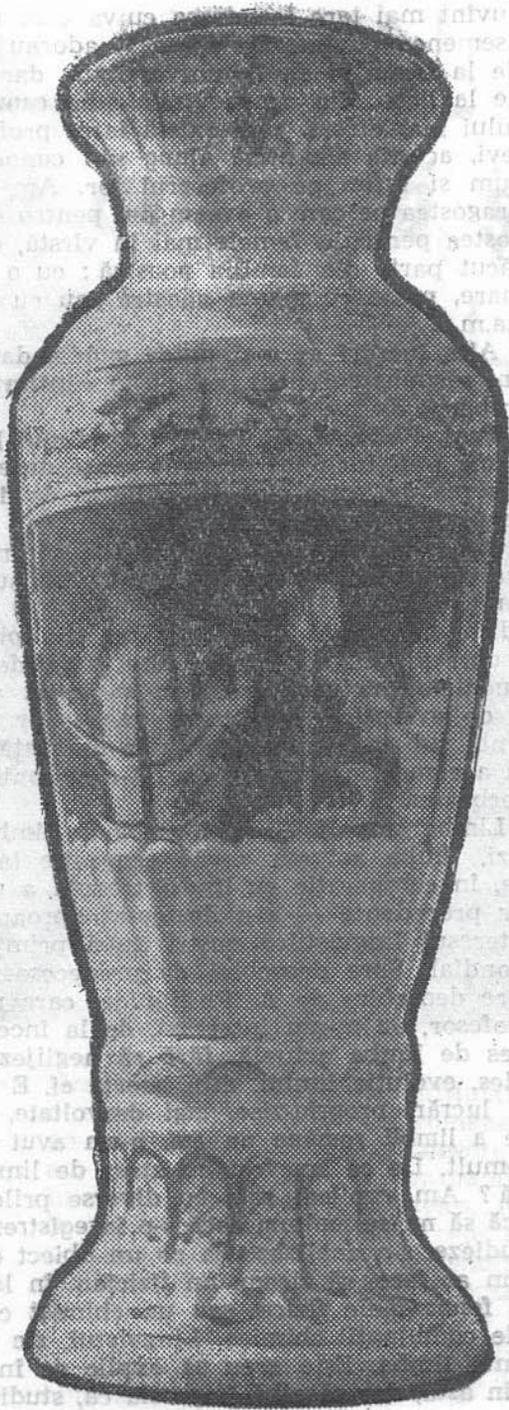

amplă s-a desfășurat la C.C. al U.T.C., pe data aceasta, s-au distribuit și premiile I și concursului „Tineri condeie”.

„a primit încă o diplomă și o cupă de aur.”

c., „Scînteia tineretului” a publicat ur-

noastră” (Lic. industrial „Unirea”, Focșani) ; „Spe-
 ică „Gh. Lazăr”. București). Premiul II : „Revista
 storie, Craiova) ; „2000” (Lic. de matematică fi-
 a visurilor noastre” (Lic. „Emanoil Gojdu”, Ora-
 ematică fizică „Spiru Hareț”, Tulcea) ; „Sinteze
 fan cel Mare”, Suceava). Premiul III : „Pe-un pi-
 l nr. 26, București) ; „Curiérul liceului” (Lic. „I.L.
 senine” (Lic. matematică fizică „Liviu Rebreanu”,
 colar, Caracal) ; „Diakszo” (Lic. matematică fizică
 Premiul special al C.C. al U.T.C. : „Virște de
 torie, Timișoara).

DIALOG LITERAR

(Urmare din pag. 861)

și la care trebuie să participe activ și studenții.

Ibrăileanu era un om extrem de delicat și de sensibil. L-am și comparat, nu numai în „Memorii“, ci și înainte, cu o femeie, din acest punct de vedere. Nu era capabil să jignească absolut pe nimeni, nici când ar fi trebuit, poate. „Ar fi trebuit“ e un fel de a vorbi. Adică nici când s-ar fi convenit ca el să întrebuițeze un cuvânt mai tare la adresa cuiva care merita un asemenea cuvânt. De aceea îl adorau elevii lui de la liceu, și de la universitate, dar mai ales de la liceu, din cauza vârstei, din cauza contactului mai direct, care există între profesor și elevi, aceștia din urmă ajung să-l cunoască oarecum și intim pe profesorul lor. Am comparat dragostea pe care o aveam noi pentru el cu dragostea pentru o femeie mai în vârstă, care ar fi făcut parte din familia noastră: cu o soră mai mare, poate cu mama noastră sau cu o mătușă ș.a.m.d.

Alte lucruri aș mai putea spune, dar cred că am răspuns suficient, cel puțin cantitativ, la întrebarea dv.

Prof. PETRACHE DIMA: Studiului limbii române i-ați închinat aproape șapte decenii. După părerea dv., care sînt direcțiile ei de dezvoltare, tendințele ei actuale?

Acad. IORGU IORDAN: Am să încep ceva mai de departe. Lingviștii noștri, pînă nu tare demult, au făcut lingvistică istorică, cum se spune, adică au studiat limba noastră din punctul de vedere al originii, din punctul de vedere al influențelor străine care s-au exercitat asupra ei și de evoluția de-a lungul veacurilor a acestei limbi sub influența condițiilor de viață obștească a oamenilor care au vorbit-o și continuă s-o vorbească.

Limba actuală — nu-i vorba de limba de astăzi, limba actuală de la generație la generație, în comparație cu limba trecută a generațiilor precedente — n-a deșteptat aproape de loc interesul lingviștilor noștri după primul război mondial. Spre deosebire de predecesorii mei și spre deosebire de A. Philippide, care mi-a fost profesor, eu m-am interesat, de la început, mai ales de limba actuală, fără să neglijez, bineînțeles, evoluția limbii, deci istoria ei. E adevărat că lucrări propriu-zise, mai dezvoltate, de istorie a limbii române nu am, n-am avut nici mai demult. De ce am fost eu atras de limba actuală? Am explicat asta cu diverse prilejuri. Adică să nu se mulțumească s-o înregistreze, ci s-o studieze, s-o analizeze ca pe un obiect oarecare, cum ar face, să zicem, un fizician, în laborator, cu fenomenele fizice, sau un chimist cu diversele combinații chimice. Lingvistul, zic eu, să-și simtă limba. Este greu să explic ce înțeleg eu prin asta, dar să aibă impresia că, studiind-o, el

o și trăiește, așa cum criticul literar trece trăiască, mai bine-zis să re-trăiască, cu o unei nuvele, al unui roman, al unei piese de teatru. Fără acest sentiment de colaborare integrare cu conținutul unei opere literare, pă mine, criticul nu poate să „prindă“ trebuie ceea ce este esențial în ea. Tot în cazul lingviștilor. Eu am avut pretenții și sper că am dovedit măcar în parte — diind limba noastră, am și trăit-o, într-o oarecare.

Avantajul cercetării limbii actuale este mai mare în comparație cu rezultatele obținute se studiază istoric limba, prin faptul că tătorul își poate da seama de ceea ce s-a numi procesul lingvistic, adică poate urmări gătura indisolubilă dintre gîndire și limbă prin autoobservație, adică, prin observația pra felului său însuși de a vorbi: cum gîndesc cum exprimă ceea ce gîndește, ce se întîmplă procesul acesta de intimă colaborare dintre gîndire și exprimarea ei. Lingvistica istorică jută să înțelegem cum s-a ajuns de la un stadiu la alt stadiu, cum au evoluat o formă lingvistică, sensul unui cuvînt ș.a.m.d. Nu pot să facă mai mult, pentru că lingvistica istorică se bazează pe texte. Și textele aparțin unor vremuri trecute, mai apropiate sau mai îndepărtate de prezent, textul este, într-un fel, literă moartă, adică trebuie să învii această literă, deci trebuie să înțelegem conținutul exprimat prin cuvinte într-o oarecare cu ajutorul unui efort din partea vorbitorului bineînțeles, bazat pe pregătirea necesară a vorbitorului un fel de intuiție. Și lingvistului care face cercetări istorice îi trebuie ceea ce spuneam mai înainte, această însușire de a trăi oarecum în prezent. Am comparat munca unui lingvist, care cupă de limba actuală, cu munca fizicianului și cu munca chimistului. Fizicianul provoacă un fenomen cu ajutorul unei experiențe, ceea ce de-a seama de felul cum se produce fenomenul. Tot așa chimistul. Și, dîndu-și seama de felul cum se produce fenomenul, înseamnă că înțelege fenomenul în sine și înțelege, teoretic puțin, toate fenomenele, mai mult sau mai puțin asemănătoare. Le fel un cercetător, ca să înțelegă limba actuală, urmărește procesul de evoluție a limbii, ceea ce se întîmplă, pornind de la condiții de viață și exprimare. Și atunci, să înțelegă mult mai ușor cauzele schimbărilor care se produc în limbă și, în felul acesta, să înțelegă pe cercetătorul care face lingvistică istorică, că el trebuie să explice, nu numai să descrie, ci să explice că limba a evoluat de la o generație la alta, de la un secol la altul, să arate și de ce a evoluat. Și a evoluat nu numai din cauza condițiilor tralingvistice, cum se spune, adică din condițiilor istorice, de viață a colectivității vorbitoare străine ș.a.m.d., ci și datorită unor procese interne, și acestea sînt mai importante decît celelalte. În felul acesta, pot spune, fără impresia că m-aș lăuda, că studiul limbii actuale contemporane a fost inaugurat și,

caz, dezvoltat, pînă la maximum, de mine, prin lucrările mele și prin cursurile pe care le-am ținut la Universitatea din Iași și, după ultimul război, la Universitatea din București.

În momentul de față, atenția pentru limba română contemporană este foarte mare, fără ca istoria limbii să fie neglijată. Aș spune că, într-un fel, dimpotrivă, Academia a înscris demult în planul ei de muncă elaborarea unui tratat de istorie a limbii române în mai multe volume. Limba română contemporană este o dis-

formează aproape unanimitatea, habar n-au de schimbările limbii. Numai lingviștii pot să le intuiască, să le dibuiască, mai bine-zis, urmărindu-le de-aproape și căutînd să-și dea seama de cauza lor, de izvorul acestor modificări. Se pot însă depista aceste tendințe mai mult sau mai puțin exact și se poate prevedea, aproximativ exact, cum va evolua limba în viitor. Într-o carte a mea, care se cheamă „Limba română actuală”, am urmărit îndeaproape aceste tendințe, și, 30 de ani mai tîrziu, acad. Alexandru

Academician Iorgu IORDAN:

„O limbă corectă și (...)

ciplină în programa de învățămînt la toate facultățile de filologie.

Acuma, să mai spun ceva, și anume că, studiînd limba actuală, cercetătorul își poate da seama de tendințele ei, adică poate prevedea, aproximativ bineînțeles, în ce fel va evolua limba în anii care urmează, la generația următoare și la generațiile următoare, pentru că tendințele se manifestă prin inovații. Limba nu stă pe loc. Ca orice materie — și limba este o materie, deși în alt sens decît materia fizică. Și ea se transformă necontenit. Contemporanii nu-și dau bine seama de acest lucru. Vorbitorii obișnuiți, care

Graur a publicat o carte intitulată chiar „Tendințele actuale ale limbii române”. În recenzia pe care am publicat-o eu despre această carte am și spus că ea este o continuare a începutului făcut de mine, bineînțeles, după 30 ani. Și făcînd comparația între cele două cărți, se poate vedea ușor că unele tendințe, destul de multe, s-au dezvoltat și s-au impus, fiindcă tendința este numai un început de modificare. Și dacă începutul corespunde sistemului limbii, el se impune și din inovație devine pe urmă lucru obișnuit...

Prof. PETRACHE DIMA : ...regulă...

Acad. IORGU IORDAN: ...regulă.

Prof. PETRACHE DIMA: Pentru că veni vorba de tendințe, aș vrea să amintesc aici o părere a unor lingviști, care susțin că dezacordul dintre subiect și predicat, precum și forma nearticulată enclitic la singular a substantivelor masculine și neutre, abateri întâlnite în exprimarea dialectală, se vor impune ca norme. Care este punctul dv. de vedere?

Acad. IORGU IORDAN: Eu cred că nu. Rămâne, dealtfel, de văzut, dacă nu chiar fiecare

intervenit mai ales ca teoretician. El nu era lingvist, însă era un om cultivat, avea dezvoltat simțul limbii și un spirit critic foarte ascuțit. El i-a întrecut pe toți cei din școala critică moldovenească — folosesc terminologia lui Ibrăileanu — pe cei de la „Dacia literară”, de la „România literară”, pe Alecsandri ș.a.m.d.

Mai târziu, a intervenit Academia, unde latinistii erau foarte puternici, dar, până la urmă, ei au fost totuși învinși, fiindcă s-a împotrivit și Hasdeu, s-au împotrivit Odobescu, Maiorescu, care, încă de la „Convorbiri literare” (Iași), a luat atitudine contra. În Grecia, se pare, această opoziție n-a existat sau a fost foarte slabă. Și s-a ajuns la această situație, care, din punctul de vedere al răspîndirii culturii, și chiar al unității naționale și al sentimentului de solidaritate națională, este păgubitoare. La noi a fost așa o bucată de vreme. Și nu numai în epoca latinistă, ci și ceva mai târziu. Căci masele populare erau în întregime sau aproape în întregime analfabete, și cei câțiva oameni, adică cele câteva sute de oameni care se cultivaseră, foloseau o limbă de neînțeles pentru mase. Un intelectual de acum 80—90 de ani, ca să nu zic de acum 100—150 de ani, dacă s-ar fi întâlnit cu un țaran și-ar fi vorbit intelectualul în limba lui și țaranul în limba lui, se poate întreba cineva cât ar fi înțeles țaranul și, poate, cât ar fi înțeles și intelectualul din vorbirea partenerului

său. Probabil că acestuia îi venea mai ușor, pentru că intelectualii noștri cat, mai totdeauna, dintre țărani.

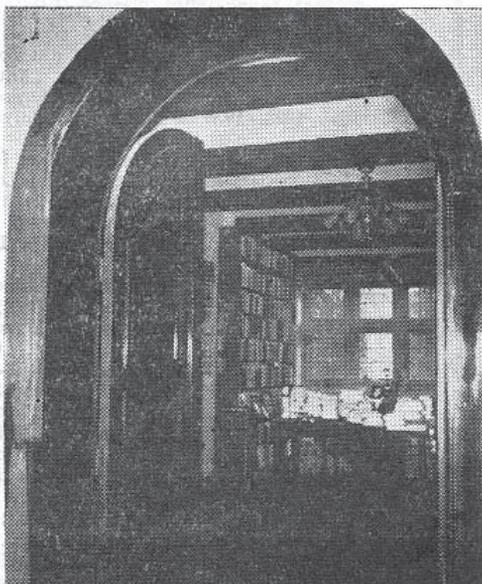
Prof. PETRACHE DIMA: Și noi originile, tot țărani.

Acad. IORGU IORDAN: Da, s-a cînd țărănimea de pe vremuri a fost cum zic eu în glumă, din punct de vedere gramatical. Am scris și un articol. Limba noastră este creație a țărănilor. Și dacă această limbă poate fi combătută, într-un fel oarecum generalizatoare sau absolutizantă, cum acum, însă, păstrarea ei, dezvoltarea ei, este țărănilor, pentru că noi — știu eu — am avut o singură clasă, chiar de boierii. Din punctul de vedere al limbii pe vremuri, nu se deosebeau aproape de țărani. Cei mai mulți nu știau să scrie, învățau, poate, să se iscălească. În Cantemir era domn și învățase să scrie, și n-a fost chiar un domn. Eu mă întreb dacă Ștefan cel Mare știa să scrie, într-un sens oarecum apropiat de actual, și totuși, epoca lui a fost, din punct de vedere cultural — mă gîndesc în special la arta plastică — o epocă strălucită, putea compara cu epocile corespunzătoare altor popoare.

(Continuare în următorul număr)

frumoasă (...) se învață, în primul rînd, din lecturi literare“

caz în parte, cel puțin diverse categorii de cazuri. Însă acordul dintre subiect și predicat nu vîd cum ar putea să dispară, pentru că este impus de o realitate obiectivă. Se poate întîmpla ca unii lingviști să susțină contrariul, exagerînd ideea că limba se transformă neconștient, independent de voința oamenilor — ideea e justă, pentru că avem cazul latinistilor noștri de pe vremuri, care au vrut să modifice limba și n-au reușit, fiindcă nici nu puteau să reușească. Acum e o chestiune dacă nu cumva ar fi putut să reușească. De pildă, în Grecia, eleniștii, adică partizanii limbii vechi grecești, au izbutit să creeze o limbă mai mult sau mai puțin artificială, care, pînă la urmă, s-a impus. În Grecia, limba literară este una, limba vorbită de mase, în special de masele neinstruite, care sînt destul de numeroase, sau foarte puțin instruite, este alta. Și latinistii noștri ar fi putut să izbîndească, însă s-au opus scriitorii, care aveau dezvoltat simțul limbii, în special scriitorii moldoveni: Alecsandri, Kogălniceanu, Alecu Russo. Acesta a

Imagini din interiorul casei academicianului

ales ca teoretician. El nu era un om cultivat, avea dezvoltări și un spirit critic foarte ascuțit pe toți cei din școala critică — folosesc terminologia lui Ibrăilei de la „Dacia literară“, de la „Cămin“, pe Alecsandri ș.a.m.d.

Intervenit Academia, unde latente puternice, dar, până la urmă, învingeți, fiindcă s-a împotrivit și împotrivit Odobescu, Maiorescu, la „Convorbiri literare“ (Iași), a doua oară. În Grecia, se pare, această existență sau a fost foarte slabă. Această situație, care, din punctul de vedere al răspândirii culturii, și chiar al ușurării și al sentimentului de solidaritate este păgubitoare. La noi a fost în vreme. Și nu numai în epoca de aur mai târziu. Căci masele populare și regimul sau aproape în întregime ei cițiva oameni, adică cele cimate care se cultivaseră, folosește neînțelese pentru mase. Un număr 80—90 de ani, ca să nu zicem 150 de ani, dacă s-ar fi întâlnit să vorbească intelectualul în limba în limba lui, se poate întreba înțeleș țărani și, poate, cit ar fi actualul din vorbirea partenerului

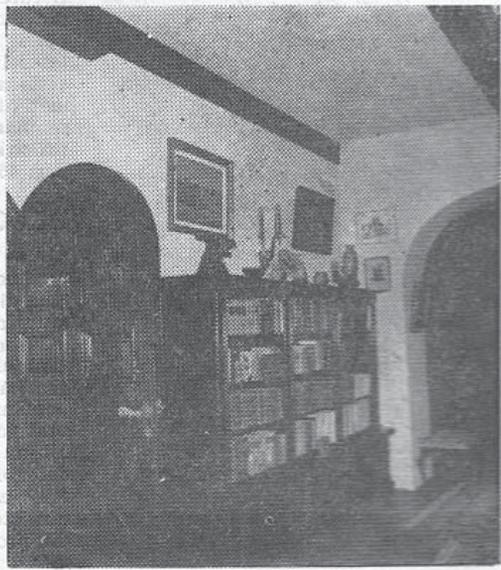
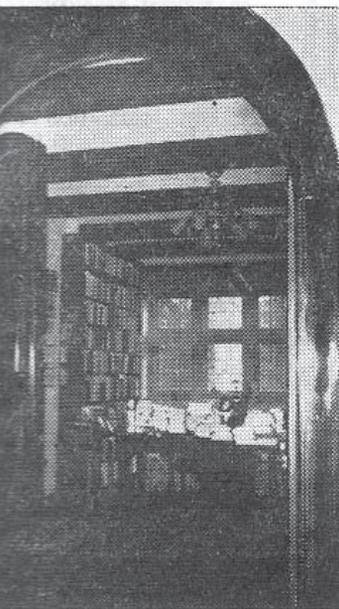
său. Probabil că acestuia îi venea totuși ceva mai ușor, pentru că intelectualii noștri s-au ridicat, mai totdeauna, dintre țărani.

Prof. PETRACHE DIMA: Și noi sîntem, la origine, tot țărani.

Acad. IORGU IORDAN: Da, s-a spus asta, cînd țărănimia de pe vremuri a fost „la putere“, cum zic eu în glumă, din punct de vedere politic. Am scris și un articol. Limba noastră este o creație a țărănilor. Și dacă această afirmație poate fi combătută, într-un fel oarecare, ca prea generalizatoare sau absolutizantă, cum se spune acum, însă, păstrarea ei, dezvoltarea ei este opera țărănilor, pentru că noi — știu eu pînă cînd? — am avut o singură clasă, chiar cînd existau boierii. Din punctul de vedere al limbii, boierii, pe vremuri, nu se deosebeau aproape prin nimic de țărani. Cei mai mulți nu știau nici ei să scrie, învățau, poate, să se iscălească. Constantin Cantemir era domn și învățase numai să se iscălească și n-a fost chiar un domn de rînd. Eu mă întreb dacă Ștefan cel Mare știa să scrie, într-un sens oarecum apropiat de cel actual, și totuși, epoca lui a fost, din punct de vedere cultural — mă gîndesc în primul rînd la arta plastică — o epocă strălucită, care se putea compara cu epocile corespunzătoare ale altor popoare.

(Continuare în numărul viitor)

DIALOG LITERAR

Imagini din interiorul casei academicianului Iorgu Iordan

Foto : Tiberiu DIMA

Ion Diaconu în conștiința contemporanilor

N. IORGA :

— „Foarte frumoasă și adâncită monografia d-lui Diaconu asupra Vrancei. Se începe cu o introducere geografică și bibliografică, ea însăși o foarte bună lucrare istorică și bibliografică, ea însăși o foarte bună lucrare istorică (Revista istorică, an. XVII-1931, nr. 1—3, pag. 55).

— „În articolul său Păstoritul în Vrancea, din „Cronica” (București 1930); d. Ion Diaconu deschide și probleme istorice. S: fixează drumul transhumanței. S: pinge, cu dreptate, ideea unei colonizări din Ardeal (R. Ta). Și filologic și istoric, zugrăvirea vieții păstorești (cu figuri) e foarte interesantă” (Revista istorică, 2 1931, numerele 1—3, pag. 57).

— „Un bogat material de poezie populară e precizat o scurtă introducere istorică, solid întemeiată. Aduna gălăoasă a bibliografiei, și din reviste, e admirabilă” (Cenzia la „Folklor din Râmnicul-Sărat”, vol. I, în Revista istorică, an. XXI-1935, pag. 155).

M. SADOVEANU :

— „Harnicul profesor focșănean cercetează, în aceluși mod, cum se produce poezia populară. D. Ion Diaconu specialist bine pregătit la școala profesorului Ovid I. Anu, culegător neobosit și atent de folclor. Un rezultat interesant al cercetărilor și studiilor profesorului Diaconu este fiecare grup etnic produce într-un chip special cîntecul său. Acolo în popor, ca și dincoace (în literatura cu cîntecul) pot fi socotiți poeți decât acei care aduc ceva nou la tateea lucrurilor. Dl. Diaconu are dreptate cînd le atrage atenția paternitatea poeziei populare care merită a fi studiată (despre studiul „Psihologie și creație populară”, semnări ieșene, I—1936, nr. 8, pag. 377; republicat în Anuarul de Turisiri, 1960, pag. 229—243; apoi în Opere, vol. XX, pag. 45—48).

DEMOSTENE BOTEZ :

— „De Vrancea mă leagă prietenia cu ilustrul focșănean Ion Diaconu, unul dintre cei mai de seamă cloristi români, dotat cu o remarcabilă pregătire științifică și autor al citorva lucrări de mare valoare: Folclor din Râmnicul-Sărat, Reflexiuni asupra cîntecului și versului în Ținutul Vrancei (o remarcabilă monografie folclorică grafică-culturală a unei zone bogate și originale în literatura populară — Țara Vrancei, proiectată, după cîte știu, să apară în șase volume). În persoana lui Ion Diaconu am găsit nu numai capacitatea, erudiția și puterea sa de deosebire, ci și un mare animator al propagării culturii (inițiator și conducător de publicații, autor de volume, d. d. profesor eminent) pentru orașul Focșani și pentru țara noastră, în special cea populară, Ion Diaconu este pentru mine prietenul de care nu te poți despărți ușor, el îți simte alături pe toți focșănenii, pe toți vrâncenii, locul cărora îți face plăcere oricînd să mă aflu”. (Anuarul de Turisiri, an. IV — 1971, nr. 647).

Ținutul Vrancei, vol. III (inedit)

text. CMLXVI

Niorita

— Niorita lai;

Lar, bucalai,

Si trîi Țili-negasi

Gura nu-t măi tasi;

Ori iarba nu-t plasi?

— Nica iarba-m plasi,

Da am auzit

Ci vria doi n-ti omari:

Doi siobanas,

La un colt di plai;

Si n-ti negroapi

In strunga oilor;

Oili ti-or plenzi

Cu lacrimi di sîngi.

— Di m-or omari,

Si ma-negroapi-n strunga oilor;

In Țiou micilor;

Oili s-or strenzi,

Si mimi m-or plenzi

Cu lacrimi di sîngi.

Si-m pui la cap

Fluieras di fagu

Si-n cînti cu dragu;

Fluieras di sîrcu

Si-n cînti cu focu.

(1967), Bodocsti -

Măria Toader Popa, etc.

Ion Diaconu — 75

(Urmare din pag. 866)

ca : „Anuarul Arhivei de folclor” (Cluj), „Milcovia” (Focșani) etc.

În 1946, i-a apărut o carte de considerații teoretice : Reflexiuni despre cîntecul și versul popular. Cu o informație științifică ce nici n-ar părea făcută la Focșani, analizînd critic diverse teorii despre cîntec și vers, spunîndu-și punctul său de vedere, autorul a efectuat un studiu de interes deosebit, distins de Academia Română cu premiul „Ion Heliade Rădulescu”. Bogate studii și noi materiale a publicat Diaconu în al III-lea volum din Folclor din Rîmnicul-Sărat (1948) și în noua ediție a Ținutului Vrancei (1969), concepută în 6 volume, din care au apărut însă numai două.

Retras, fără fumuri și fără laude, fără să deranjeze pe cineva cu existența sa, prof. Ion Diaconu a lucrat și lucrează încă, are numeroase lucrări gata, unele se găsesc date la edituri și probabil vor apărea în curînd. În viața lui tăcută, s-ar putea ca aceste „divulgări” să nu-i facă plăcere, dar se cuveneau amintite la cei 75 de ani ai săi, impliniți la 24 septembrie a.c. pentru că Ion Diaconu, poate fără s-o vrea public, se înscrie în frumoasa galerie a intelectualilor iluștri care au lucrat la Focșani, cei mai tineri continuînd și ei să poarte, în ochii contemporanilor, facla culturii locale. Se găsește deci între ai săi și prin această sărbătorire. București, 1. XI. 1978

Indice biobibliografic

- 1903 — septembrie 24 — S-a născut în satul Spinești, actualul județ Vrancea, Ion Diaconu.
- 1910—1923 — Urmează școala primară în satele Tulnici și Spinești, apoi Liceul „Unirea” din Focșani.
- 1922 — Debut literar în „Anuarul societății literare «Grigore Alexandrescu»”, condus de prof. I. M. Rașcu.
- 1923—1926 — Studiază la Universitatea din București, Facultatea de litere și filozofie.
- 1926 — Debutul cercetărilor folclorice în revista „Grai și suflet”, condusă de prof. Ovidiu Densusianu.
- 1930 — Apare culegerea de etnografie, folclor și dialectologie „Ținutul Vrancei”, vol. I, sub auspiciile Institutului de Filozofie și Folclor al Universității București, condus de prof. Ovidiu Densusianu.
- 1930 — Publică studiul de etnografie „Păstoritul în Vrancea” (extras din revista „Grai și suflet”).
- 1930—1940 — Colaborări la revistele „Milcovia”, „Convorbiri literare”, „Insemnări ieșene”, „Căminul”, „Frământări didactice” etc.
- 1933 — „Folclor din Rîmnicul-Sărat”, vol. I, Focșani.
- 1934 — „Folclor din Rîmnicul-Sărat”, vol. II, Focșani, premiat de Academia Română cu Premiul Statului.
- 1935 — Tipărește studiul „Psihologie și creație populară” (extras din „Anuarul Arhivei de folclor” al Academiei Române).
- 1941—1943 — Editează revista „Ethnos” (trei volume), Focșani.
- 1941—1943 — „Apar studiile extrase din revista „Ethnos”; „Orientări folclorice”, I, II, III; „Note critice și bibliografice”, I, II; „Orientări etnografice”, I.
- 1946 — Publică volumul „Reflexiuni despre cîntecul și versul popular”, Focșani (teză de doctorat), premiat de Academia R.P.R. cu Premiul Statului.
- 1948 — „Folclor din Rîmnicul-Sărat”, vol. III, partea I, Focșani.
- 1969 — „Ținutul Vrancei”, vol. I (ediția a II-a) și vol. II, București, Editura pentru literatură).

Printre obiectivele de importanță majoră pentru impulsionearea și mai rapidă a unui echilibru definitoriu în cadrul economiei, privit prin prisma cooperării comerciale navale, se numără și cea mai importantă construcție din istoria șantierelor naționale — Canalul Dunărea — Marea Neagră.

Prinși în efervescenta construcției socialiste, sute și mii de tineri par-

pământului să simt revelația urmelor pașilor lui Ovidiu, poetul care a plîns răsfrînt peste liră căutînd în ruinele nepătrunsului prin porțile Pontului Euxin, întruchiparea Romei. Am fost aproape în totalitate dăruiți muncii. Și dacă nu am reușit să cîștigăm un loc fruntaș aceasta se datorează unor factori atît de ordin obiectiv, cît și subiectiv.

Situarea în muncă și disciplină printre primele brigăzi ne-ar fi dat oricum o satisfacție. Însă ceea ce este și rămîne valabil îl constituie actul în sine, este imboldul patriotic ce ne-a determinat să participăm la această acțiune.

Pentru mine cît și pentru colegii mei, cred, această manifestare prin muncă rămîne o pornire din noi înșine ca mulțumire pentru condițiile de trai și învățatură de care dispunem.

Totul a fost frumos. O împletire minunată între experiență și vis, între muncă și libertate.

Pînă în momentul sosirii pe șantier, pentru mulți dintre noi, munca era doar un principiu, fără a o cunoaște în mod obiectiv.

Aici am cunoscut lupta cu pămîntul, această inversunare teribilă ce ne-a călit, ne-a modelat. Pentru mulți, marea era reflectarea unei imagini nostalgice modelată după putința intuiției noastre.

I-am simțit însă răcoarea, zburcîmul, liniștea.

Și eram atît de frumoși în alergările noastre pe interminabilele țărături către absolut, către soare, către imensitate!

Fiecare val, fiecare adiere, fiecare zbor toate erau pentru noi o revelație aproape mistică, a acestei lacrimi imense. Voiam să subjugăm materia, să o sorbim, să o modelăm după chipul și suflul nostru de adolescenți.

Mai tîrziu, poate, în momentele noastre șovăitoare, o să ne întoarcem cu o bucurie aparte către tot ceea ce a fost frumos și minunat din această experiență de viață, cu satisfacția simțită numai de noi că am putut face ceva pentru nație, înainte de a porni pe treptele adevăratei vieți.

PE ȘANTIERELE NAȚIONALE

O experiență de viață

Participă efectiv la accelerarea definitivării acestei cerințe economice. Într-o asemenea atmosferă de dăruire prin muncă, 50 de uteciști ai liceului nostru au simțit în vara acestui an frumusețea măreață a Dobrogei, a soarelui care parcă soarbe fiecare strop de vin din rodnicia acestui pămînt.

Ca participanți efectivi, dar și afectivi, am modelat leosul după străduința puterilor fiecăruia dintre noi.

Dacă acum, după reîntoarcere aș fi întrebât ce am căutat în această aventură a muncii, aș răspunde cu certitudine că am vrut să continui istoria, că am umblat prin relicvele

PERMANENȚE

„LA LEGI NOI, OAMENI NOI“

— Kogălniceanu în Comisiunea Centrală de la Focșani —

Prin alegerea lui Alexandru Ioan Cuza pe tronul celor două Principate, Unirea nu s-a realizat în complexul ei. Ar fi ușurință să se creadă că de-acum se îndeplineseră dezideratele perseverenței lupte reformiste și că virfurile reacțiunii au capitulat. Dimpotrivă, marea boierime și aliații ei, separatistii, s-au cantonat pe pozițiile opoziției dirze pentru a-și apăra privilegiile economice și sociale, au recurs la calomnii, la cereri pe lângă curțile imperiale europene, au complotat și au pactizat, ca vrăjmași ai patriei, cu dușmanii de peste hotare ai poporului român, cerind intervenția armatelor străine spre a dezuni, pînă la 24 Ianuarie 1859, țărișoarele mărginite la Milcov.

După ce Adunarea Electivă a Moldovei și-a încheiat lucrările la 6 mai 1859, Kogălniceanu participă însufletit, începînd din 10 iunie, la dezbaterile Comisiunii Centrale de la Focșani, propunînd și intervenînd pasionant în discutarea unor proiecte de legi și elaborarea de instrucțiuni procedurale în vederea unificării legislației Principatelor Unite, precum: redactarea viitoarei legi fundamentale a statului, regimul deputaților membri ai Comisiunii Centrale, organizarea biroului, sediul și constituirea conducerii Comisiunii, regulamentul sedințelor și difuzarea protocoalelor, principiile care trebuie să prezideze la alcătuirea Constituției Principatelor Unite, organizarea învățămîntului public, proiectul de lege privitor la recrutare, acordarea de recompense și pensii văduvelor și răniților în urma luptei pompierilor din 1848 pe Dealul Spirei, situația mănăstirilor neînchinat, sancționarea persoanelor ce-ar complota cu puterile străine împotriva integrității statului român, desființarea privilegiilor de clasă, regimul drumurilor, apelor curgătoare și vămlor, desființarea pedepsei cu moartea, regimul presei, deschiderea unui port-franco la Marea Neagră, regimul actelor civile, gratuitatea și obligativitatea învățămîntului primar, cenzura și libertatea presei, puterea judecătorească și puterea constituțională domnească, legea privind relațiile dintre proprietari și țărani, dreptul Curții de Casație de a judeca pe ministrii și deputații incorecți și de a controla actele Curții de Apel, a tribunalelor, atribuțiile de grațiere ale domnitorului, votul universal, constituirea și atribuțiile Curților de juri, magistratura militară, bugetul statului, organizarea administrativă a țării, culorile drapelului național, legea electorală și stabilirea venitului alegătorilor, alegerea magistraților, aplicabilitatea legilor elaborate de Comisiunea Centrală în ambele Principate. La 1 octombrie 1859, Kogălniceanu propuse ca orașul București să devină capitala statului român, argumentînd că este „aproape de arterul principal al comerțului, al bogăției Principatelor Unite, Dunărea, pe drumul cel mare al Occidentului și către Orient, oraș cu o populație numeroasă, compactă și eminent românească.

Așadar, domnitorul Principatelor Unite, neputînd petrece viața sa în trăsura de poștă, nefiind chemat de a esersa profesiunea de curier, trebuie să aibă o rezidență statornică, și care poate, prin urmare, a fi alta mai folositoare pentru țară, mai priincioasă pentru dezvoltarea și consolidarea libertății și egalității, decît Bucureștii ?“.

În apropiatele alegeri pentru noua legislatură moldoveană, Kogălniceanu și-a pus candidatura la Focșani (printre susținătorii săi fiind moș Ion Roată de la Cimpuri) difuzînd corpului electoral în fapt autoprezentîndu-și rivalnele, bătăliile sociale și naționale, ce-l însufletiseră pînă atunci și care prin aspirații ferme constituiau programul cetățenesc, o adevărată Profesie de credință, datată 14 februarie 1860 :

1. Sînt și voi fi toată viața mea pentru Unirea Principatelor Române. Vecerile din 5 și 24 Ianuarie 1859, prin care am înălțat pe Alexandru Ioan I pe tronul Principatelor Unite, nefiind decît sublima expresie a eternei dorinți a românilor, voi stăruie cu orice preț tronul la a căruia fundare am participat și eu. Voi reclama îmbunătățirea guvernului, voi combate orice act al ministrilor care mi se va părea împotriva principului ce reprezintă domnitorul în ochii nației : dar voi prigoni cu toată energia orice plan, orice parădă de înșelare la a aduce riscurile ; căci dacă sînt pentru îmbunătățire, eu sînt și eu voi fi pentru riscurile.

PERMANENTE

2. Sunt pentru întemeierea guvernului constituțional reprezentativ în toată puterea și întinderea cuvintului, precum și pentru toate libertățile care-i sînt sufletul și consecința: libertatea conștiinței, a presei, a întrunirii, a petiției. Sunt pentru statornicirea legilor care din apărarea onoarei, vieții și proprietății fiecărui cetățean, de orice clasă ar fi, să tacă un adevăr pre care nimine să nu îndrăznească a-l calca. Sunt pentru supremația Adunării pentru ea numai o Adunare neatințată poate introduce în țară libertatea, legalitatea și siguranța, pentru că numai o Adunare neatințată poate da puterii executive tăria și energia trebuitoare spre a face binele și a stavili răul, făcînd din puterea executivă organul legii și expresia voinței naționale.

3. Sunt pentru reforma legii electorale actuală, care este defectuoasă și exclude de la reprezentare naționala majoritatea nației.

4. Sunt pentru legea necompatibilităților, neputînd cineva fi totodată bun deputat și bun funcționar, și fara o asemenea lege, ar fi comandate puterile executive și legislative.

5. Sunt pentru așezarea dărilor pe un sistem de dreptate pentru toți cetățenii, adică ca fiecare să iee parte la sarcinile statului în proporție cu averea sa. Sunt însă, totodată, pentru sporirea dărilor numai într-un chip ușor, treptat, și numai întrucît se va cere de adevăratele interese ale statului. Sunt pentru controlul cel mai aspru asupra întrebunțurilor banilor țării.

Dari mari și împrumuturi nu înțeleg decît atunci cînd mijloacele ordinare nu ar fi îndesulătoare, decît atunci cînd s-ar atinge de un mare interes al țării.

6. Cu atît mai mult sînt pentru întemeierea de banca și de institute de credit, fiindcă numai aceste pot mîca agricultura, comerțul și industria.

7. Sunt pentru organizarea marilor lucrări publice: drumuri de fier, canale, porturi, cit aceste vor mîca avuția națională și prin urmare și averea fiecărui particular.

8. Sunt pentru cea mai mare răspîndire a învățătorei publice, astfel fiecare oraș să-și aiba gimnaziul sau și fiecare sat să-și aiba școala sa primară, astfel încît fiecare roman să știe scrie, citi și, prin urmare, a cunoaște și a apăra drepturile sale.

9. Sunt pentru cea mai întinsă dezvoltare a instituțiilor municipale. Socotesc că nimine nu cunoaște mai bine interesele locale decît localnicii; de aceea sînt pentru ca toate interesele locale să se caute de autoritățile locale; de aceea sprijin neatințarea municipiilor urbane și rurale.

10. Sunt pentru libertatea industriei și a comerțului, care astăzi și sînt așa de libere, încît străinii au ajuns a fi mai favorizați decît toți pămîntenii. Însă încă vom avea jurisdicție consulară, voi statul pentru ocrotirea comerțului și a industriei naționale, care, de asta nascînd, au trebuința de o ocrotire îngrîdire din partea guvernului. Au însăși copaci și florile, cînd sînt tinere, cînd se rasădesc, nu se ocrotesc de gradinar, nu se uda, nu se apăra în contra arșetului sau a gerului?

11. Sunt pentru emanciparea țărănilor prin desăvîrșita lor improprietăre pe pămînturile astăzi în stăpînire lor, aceasta însă cu mîreaga și deplina mînare plăuta despăgubire a proprietarilor de moșii.

12. Sunt pentru neatințarea și neamovibilitatea corpului judecătoreș; sînt pentru introducerea jurului în procesele criminale, de presă și poștale.

13. Sunt pentru reforma și înnoțirea cîerului.

14. Sunt, în sfîrșit, pentru cea mai strictă și temelnică responsabilitate a miniștrilor și a tuturor funcționarilor statului; fiindcă țara o reală responsabilitate a acelor care au puterea și legue în mîna, este cu neputința de a ve legalitate.

Iată principile care le-am proiesat de-a pururea și pe care și în viitor le voi apăra în orice ocazie și în orice poziție mă voi afla.

Pentru durată cit a funcționat ca membru al Comisiunei Centrale, Kogălniceanu a donat statului totalul diurnelor lui pentru ca, din acest cuantum să se finanțeze o catedră de științe comerciale în orașul Focșani.

Esențialitatea automărturisirii lui Kogălniceanu o dovedește programul cabinetului ministerial prezidat de el, tot el răspunzînd și de „internele” Moldovei ce i se încredințează la 30 aprilie 1860, urmînd guvernului Vasile Sturza, program prezentat Adunării electivă din Iași, la 4 mai:

„Programul nostru va sta în însăși actele noastre.

Recunoașterea votului din 5 și 24 ianuarie 1859 este cea mai puternică dovadă că autonomia romanească este un adevăr ce nu se mai contestează de nimene și că oricînd românii vor și a fi la înalțimea situației, Europa nu se va uita la ei cu nepăsare.

Vechile noastre trataturi sînt consfințite atît prin Tratatul de la Paris cit și prin Convenția din 7/19 august 1858. Rezamîndu-se pe drepturile ce uecurg din aceste acturi seculare, noi vom sprijini autonomia țării, ca o scumpă și neprescripțibilă moștenire.

Dezvoltarea și întărirea naționalității române vor fi țelul neadormitelor noastre stăruinți, sufletul tuturor lucrărilor noastre, ca așa să avem nu numai a dori, dar și a dobîndi realizarea mintuitorului princip: Unirea.

În relațiile noastre internaționale, politica guvernului va fi întemeiată pe demnitate, pe drepturile și interesele țării, care ne vor fi pururea scumpe.

În sfera atribuțiilor noastre vom lucra cu tot dinadinsul pentru cu mai curînda și întreaga unificare a instituțiilor și a legilor Principatelor Unite.

AUGUSTIN Z.N. POP

(Continuare în pag. 890)

PERMANENȚE

„LA LEGI NOI, OAMENI NOI“

(Urmare din pag. 889)

Vom pune luarea aminte cea mai scrupuloasă ca la această mare reformă să lucrăm în cea mai strânsă împreună înțelegere cu ministerul din București, ca așa, din ce în ce mai mult, Unirea să ajungă a fi un fapt îndeplinit !“.

Asigura corpul legiuitor că guvernul — avînd la departamentul externelor pe Mihail Jora, la justiție pe jurisconsultul Damaschin Bojinca, la finanțe pe Eugen Alcaz, la război pe colonelul Gheorghe Adrian și la culte și școli pe arhimandritul Melchisedek Ștefănescu — va respecta Convenția din 7/19 august 1858, principiul responsabilității și solidarității ministeriale, libertățile cetățenești, legalitatea și moralitatea administrativă, și o serie de reforme „înainte-mergătoare ale regenerației naționale“, din care anunță pe cele fundamentale :

„Reformele cele mai esențiale și care reclamă toată bunăvoința și dreapta atenție a marilor corpuri ale statului sînt : reforma legii electorale și îmbunătățirea soartei țăranilor prin revizia legii care regulează relațiile dintre dinșii și dintre proprietarii de pămînt.

Serioasa și temeinica organizare a puterii armate, în proporție cu trebuințele și cu mijloacele țării, vor găsi în ministerul nostru cea mai energică îngrijire. Instituțiile militare au fost odată puterea și fala României. Cît ele au fost în picioare, autonomia Principatelor n-a fost un cuvînt sec...

În ordinul îmbunătățirilor materiale, răspîndirea instrucției publice, ridicarea și îmbunătățirea soartei cîmpului, dezvoltarea industriei și a comerțului, și mai ales înflorirea agriculturii, marea noastră bogăție națională, vor chema deosebită activitate din partea administrației, și în măsură cu mijloacele și cu tot concursul ce sîntem siguri că ni se vor da de reprezentanții nației.

Mai este o chestie de mare importanță pentru Principatele Unite : aceasta este chestia monastirilor închinare locurilor de jos, chestie care au preocupat pre înșăși puterile subscriitoare Convenției. Ministeriul îi va da o deosebită luare aminte. Din parte-ne, domnilor deputați, vă putem încredința, că în toate lucrările atîngătoare de această gravă chestie noi vom fi conștiincioșii apărători ai drepturilor și intereselor țării și nici o hotărîre definitivă nu se va lua fără concursul puterii legislative“.

Din această epocă se leagă sprijinul pe care Kogălniceanu, călător în 1860 în munții Neamțului și admirînd picturile murale de la mănăstirea Agapia, l-a dat tînărului N. Grigorescu de a merge să-și desăvîrșească arta sa de „zugrav“ în atelierele pariziene și în pădurea de la Barbizon, acordîndu-i o bursă de 260 de galbeni din bugetul Moldovei pe 1862 și deschizînd o listă de subscrieri în același scop, motivează în Monitorul Oficial al Moldovei din 11 iulie 1861 :

„Tablourile care ornează acea zidire, prin bogăția compoziției, adevărul și vivacitatea coloritului lor, formează pentru Moldova o adevărată galerie de pictură, care va atrage întotdeauna admirația românilor și stima străinului cunoscător care ar călători prin acele îndepărtate locuri“.

Mergînd înaintea vremii sale și, cum s-a văzut, în responsabilitățile de premier al Consiliului de Miniștri și de titular la Interne, Kogălniceanu a ripostat energic învechitelor metode, rigide și dogmatice din administrație, demascînd corupția, samavolniciile, falsurile și alte sechele din aparatul de stat al timpului. Prin circulare expediate la 3 și 11 mai 1860 prefecților le-a transmis instrucțiuni pentru păzirea cu strictețe a legalității, să apere „pe muncitorii de pămînt în contra abuzurilor și-a arbitrarului“, interzicînd bătaia. A dat dispoziții să se aleagă sfaturi sătești dintre cei mai vrednici plugari. A teoretizat și promovat o politică de însănătoșire economică, de ridicare a standardului de viață și de lumînare prin învățămînt, pe care-l voiește generalizat, în primul rînd prin alfabetizarea maselor :

„Dorese ca în țară, cît mai curînd să nu fie o comună fără școală și nici un român fără a ști a scrie și citi. Cînd vom ajunge acest fericit moment vom putea fi în liniște și siguri de viitorul patriei noastre“.

De inițiativa lui Kogălniceanu se leagă întemeierea Școlii de comerț, Școlii de farmacie, Facultății de științe, a cîtorva gimnazii, a numeroase școli primare și grădinițe de copii din Iași și din alte localități, printre care și în Focșani.

Dacă la 16 octombrie comunica domnitorului Cuza pregătirile întreprinse la Iași pentru înființarea Universității locale, peste zece zile, în prezența domnului Unirii, Kogălniceanu semna, sub parafa lui Cuza, actul de fundație al clădirii institutului de învățămînt superior al Moldovei.

NOTĂ

George Corbu, licențiat în drept, publică, în **Almanahul literar 1978**, un articol — **I.L. Caragiale — inedit** (p. 124—126), în conținutul căruia se analizează, fără discernămint critic, raporturile de amiciție dintre autorul **Scrisorii pierdute** și profesorul de istoria artei, I.D. Ștefănescu. Până aici lucrurile sînt excelente și nu pot decît să ne entuziasmeze în dorința de a-l citi cu o sporită atenție, necesară în atare împrejurări, de întregiri, clarificări și rectificări definitive. Dar, din lipsă de rigoare științifică și pregătire de specialitate, constatăm că s-au strecurat greșeli inadmisibile, ce au menirea să deruteze istoria literară. Astfel, vom menționa că poetul francez Jean Richepin și geograful Em. de Martonne nu au fost „colegi” de catedră cu I. D. Ștefănescu, în cadrul **Institutului Pompilian** din București. E adevărat, cei doi oameni de cultură, Jean Richepin și Em. de Martonne, ne-au vizitat țara, au conferențiat, ultimul a scris despre geografia României, dar — așa cum dovedesc actele administrative ale școlii — ca profesori la instituția amintită nu au funcționat. Cercetîndu-se, în continuare, relațiile lui Al. Vlahuță cu I.L. Caragiale, se citează din cartea lui Ion Gorun (**A. Vlahuță — Omul și opera. — O revivire** — București, f.a.), transcriindu-se atît textul, cit și titlul cărții. Textul, deși se reproduce **ab initio**, este marcat, fără justificare, cu trei puncte de suspensie. E drept, acum se invocă opera, dar în nici un caz titlul și celelalte elemente ale descrierii bibliografice. Nu subscriem consultării unei cărți depășite, ce datează de multă vreme, cînd posedăm o monografie fundamentală **Al. Vlahuță** (Buc., 1964), datorată lui Valeriu Râpeanu. De asemenea, se consultă și opusculul lui V. Voiculescu — **Amintiri despre Vlahuță** — care a apărut în 1927 și nu în 1920, cum ne încredințează G.C. Investișînd, ce-i drept rudimentar, alianța familială Al. Vlahuță — N. Grigorescu, nu elimină aserțiunea lui Șerban Cioculescu, conform căreia Anisoara Vlahuță s-a căsătorit cu „un fiu al pictorului N. Grigorescu”, ci o reproduce aidoma. Se știe că N.

Cine face istorie literară?

Grigorescu a avut un fiu, care se numea Gheorghe N. Grigorescu. Citînd **Viața lui I.L. Caragiale**, de Șerban Cioculescu, G.C. utilizează ediția a doua din 1969, cînd este obligatoriu să se folosească ultima ediție, adică în cazul de față, a patra, cea din 1977. Toate descrierile de cărți citate sînt greșite și eliptice. Sublinierea citatelor este bizară. Se întrebunțează un stil semănătorist și neconvîngător (ex: „comoară de simțăminte”, „scrisoarea este așternută”, „moment crucial”). În articol este prezent I.D. Ștefănescu, pe cînd noi ne-am fi așteptat să fie conturat mai insistent I.L. Caragiale. Istoria literară auxiliară presupune obiectivitate și acribie. G.C. excedează caracteristica esențială a acestei discipline, care, după cum se observă, îl refuză.

Nicolae SCURTU

VĂ PREZENTĂM

Recent, i-am trecut din nou pragul, dar nu în calitate de simplă vizitatoare, ci de... reporteră a „Revistei noastre”. Cu acest prilej, am realizat și primul meu interviu. Interlocutoare: tovarășa directoare **Georgeta CARCADIA**.

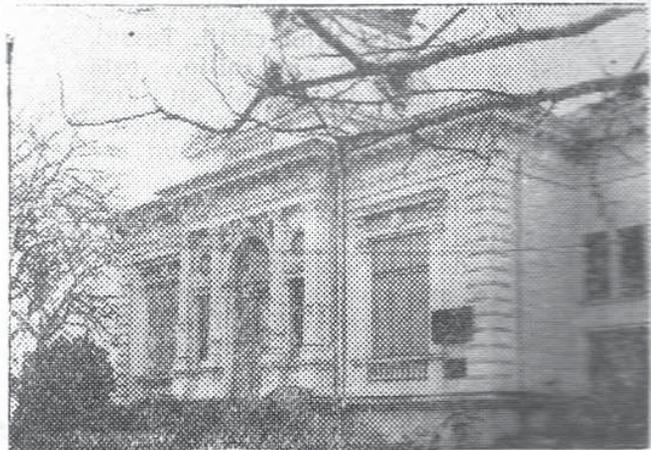
— Când și în ce împrejurări a luat ființă acest muzeu ?

— Bazele sale au fost puse acum 50 de ani, la Liceul „Unirea”, într-o perioadă de mare efervescentă culturală, când la nivel național se puneau problema valorificării patrimoniului cultural și științific prin intermediul muzeelor. În 1905, *Astra* inaugurasese deja la Sibiu un asemenea muzeu. În 1912, ia naștere Muzeul etnografic al Transilvaniei, iar în 1931 — Muzeul satului din București.

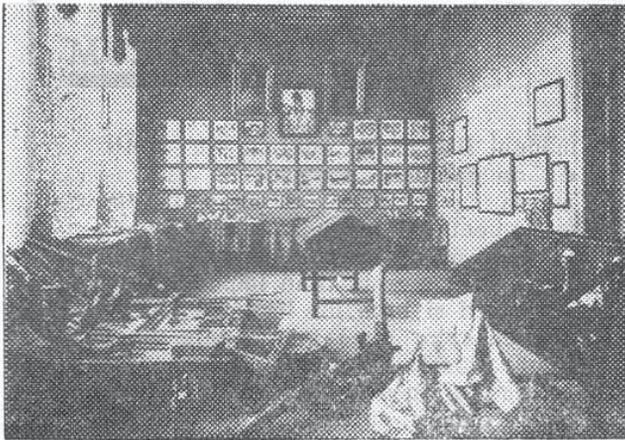
Despre rolul pe care-l juca o astfel de instituție în procesul educării maselor, iată ce spunea Nicolae Iorga, în 1926, într-o conferință ținută la Teatrul „Pastia” din Focșani: „Un muzeu de istorie va fi nu numai un loc unde se pot concentra, sub o bună îngrijire, lucruri care altfel se risipesc și se distrug, nu numai un mijloc de a iniția ușor pe străin în ceea ce a format originalitatea unei civilizații dispărute, dar și altceva. Va fi, într-o epocă în care totul e în funcțiune de cultura ce vom ști să ne cîștigăm și să o răspîndim larg în masele populare, și un complement de realități pentru instrucția școlară și singura unealtă prin care trecutul își poate întinde influența lui învățătoare și înălțătoare”. Subliniind aceste rosturi, Iorga îndemna, de fapt, autoritățile locale și pe specialiști să strângă documente vrincente pentru un muzeu.

Doi ani mai târziu, adică în 1928, la Liceul „Unirea” se constituie o colecție de obiecte istorice și etnografice. În scopul măririi ei, profesorii de aici inițiază diverse acțiuni. Astfel, cunoscutul etnograf Alexandru Arbore ține conferințe, N. Al. Rădulescu primește împuternicire din partea direcției școlii să achiziționeze noi piese (în bugetul liceului era prevăzută și o mică subvenție pentru muzeu). Lor li se alătură marele savant Simion Mehedinți, care, în 1931, donează suma de 50 000 lei. În a-

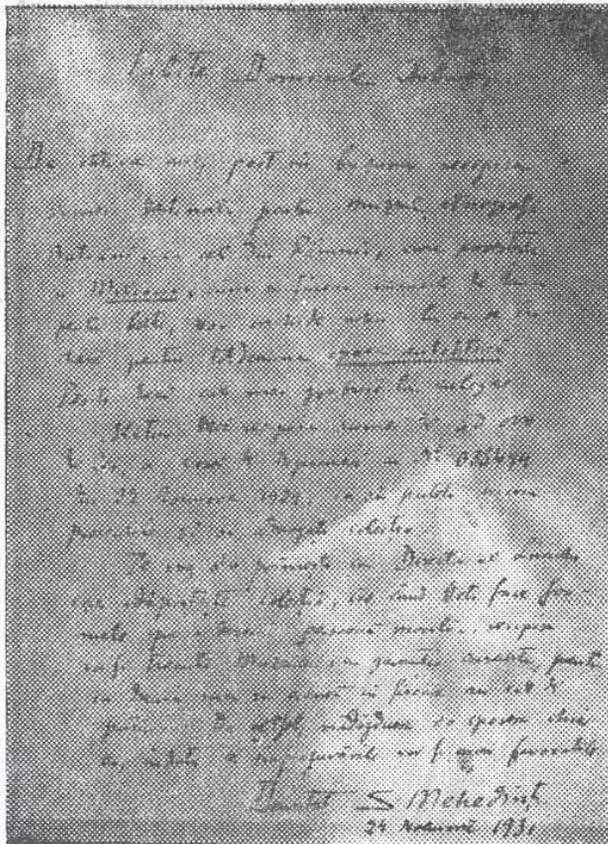
Muzeul de istorie și etnografie din Focșani

Actuala clădire a Muzeului de istorie

Sala de la Liceul „Unirea” unde s-a înființat Muzeul de istorie din Focșani, acum 50 de ani

Iubite Domnule Arbore,

De câțiva ani, port în buzunar recipisa sumei destinată pentru muzeul etnografic. Bătrini, ca cel din Râmnic, care povestește în Milcovia, cum se făceau cercurile de lemn pentru buți, vor închide ochii. Cu ei se încheie pentru totdeauna epoca autohtonă. Pășii deci cât mai grabnic la culegere.

Alături aici recipisa sumei de 50 000 de lei, a Casei de depuneri cu Nr. 035494 din 22 noembrie 1929, ca să puteți încasa procentele și să adăogați colecția.

Te rog s'o primești ca Director al Liceului care adăpostește colecția, iar când veți face formele spre a deveni persoană morală, recipisa va fi trecută Muzeului, cu garanția convenită, pentru ca dania mea să crească în fiecare an cât de puțin. De altfel, nădăjduesc s'o sporesc chiar eu, îndată ce împrejurările vor fi mai favorabile.

Devotat
S. Mehedinti,
24 noembrie 1931

VĂ PREZENTĂM

celăși an, el prezidează la Focșani Congresul profesorilor de geografie, reuniune care s-a declarat de acord cu hotărîrea Congresului Ligii culturale ținut tot în orașul Unirii, de a înființa Muzeul regional Putna. Aici, s-au adunat colecțiile oferite de Liceul „Unirea”, Primăria orașului Focșani și secția locală a Ligii culturale.

În forma actuală, muzeul a luat ființă în 1951, cu sprijinul organelor de partid și de stat. Atunci, i s-a pus la dispoziție acest local.

— Care secție este cea mai solicitată de vizitatori ?

— Toate se bucură de aprecierea publicului larg și a specialiștilor.

Nu demult, a fost reorganizată secția de arheologie, unde sînt expuse nolle descoperiri de la Terchești și Bonțești, frumoasele vase de Cucuteni și obiecte din epoca bronzului din cea mai întinsă stațiune de acest gen din țară, Cîndești.

Mărturiile ale culturii dacice, reprezentînd minunate podoabe de argint filigranat, ceramică remarcabilă, avem de la Cîndești, Urechești, Virteșcoi și Pădureni.

Vizitînd secția Unirii, găsim tot ce leagă Focșaniul de acest mare eveniment istoric. Din mărturiile fotografice, desprindem entuziasmul cu care cetățenii orașului nostru l-au întîmpinat pe Cuza. În sala dedicată Comisiei Centrale, întîlnim obiecte care au aparținut celebrului domnitor, lui M. Kogălniceanu etc.

În secția de etnografie sînt expuse dovezi ale geniului creator al trăitorilor de pe aceste legendare meleaguri.

— Ce probleme mai importante cuprinde planul de activitate al colectivului dv. ?

— Continuarea săpăturilor pentru a scoate la iveală și alte dovezi prietoare la permanența noastră în această parte a lumii; organizarea unor expoziții itinerante; sintetizarea și prelucrarea datelor culese în timpul cercetărilor pe care le întreprindem; completarea secției contemporane.

Dialog propus de
Mioara LICSandru,
clasa a XII-a E

VA PREZENTAM

Reîntîlniri la Roma

Spre sfîrșitul lui 1977, s-a desfășurat la Roma, sub egida Fundației europene I. C. Drăgan, un **simpozion științific** despre „convergențe lingvistice în spațiul trac”, cu participarea unor erudiți istorici și filologi, pe care organizatorul simpozionului, prof. dr. I. C. Drăgan, i-a salutat călduros, subliniind în cuvîntul introductiv interesul lumii științifice de azi pentru trecutul istoric al unității popoarelor europene, pentru originalitatea culturii trace, pentru vechimea și continuitatea poporului nostru în legăturile lui romanice și balcanice, cunoscute. Comunicările și intervențiile prof. V. Georgiev (Bulgaria), Alf Lombard (Suedia), V. Belardi, C. Mastrelli (Italia), O. Drimba, Gh. Bulgăr, C. Poghiric, A. Rădulescu (și I. Coja, comunicare trimisă, — toți din România), A. Kapsis (Grecia), cărora li s-au adăugat și cercetători mai tineri, foarte învățați (Zamboni, Crevatin) au constituit — ca și microsimpozionul despre istoria și limba etruscilor, stimulat de intervențiile organizatorului acestei reuniuni științifice, — un câștig important pentru știință, pentru colaborarea internațională și afirmarea originalității culturii europene. Despre aceste aspecte pozitive, sincer prețuite, au vorbit toți invitații prof. I. C. Drăgan, laudînd inițiativa și zelul său științific; mai ales reputatul savant lingvist Alf Lombard a strălucit în intervențiile lui de autoritate, de atașament pentru istoria culturii și limbii noastre. Am avut marea satisfacție de a fi putut petrece multe ore de convorbiri cu el prin locurile istorice ale Romei eterne. Seara tîrziu, după începerea colocviului, am revăzut în grupul mai multor participanți la lucrări, unele monumente și mărturii istorice ale lumii romane, pornind chiar de lângă Columna lui Traian, unde se află sediul Fundației Drăgan (Foro Traiano, 1), trecînd pe lângă Altarul Patriei (Monumentul lui Victor E-

NOTE DE DRUM

manuel III), imens edificiu alb cu șirul de colonade, susținut de baza imensă cu treptele ei de marmură, monument al Independenței Italiei, înalt de 60 de metri, care adăpostește un vast muzeu, fiind împodobit cu mozaicuri și bronzuri inspirate. Vecinătatea celor două monumente, unul foarte vechi, miraculos păstrat, Columna cu scene din rezistența tragică a dacilor, cu triumful lui Traian, altul modern de mare cuprindere și avînt fixează parcă eternitatea în acest punct al Italiei, de unde s-au difuzat în lume atîtea idei, inițiative și dovezi de curaj pe care s-a clădit succesiunea milenară a istoriei noastre europene. În apropierea lor se află, la rînd, Capitoliul, una din pietele celebre din antichitate, cu statuia în bronz a lui Marc Aureliu, înconjurată de edificii importante: Muzeul Capitoliului, Palatul senatorial și cel al conservatorilor. Urcăm îndată spre dreapta pe stîncă Trapeii de unde avem o priveliște neuitată peste Roma antică, și coborîm în Forul roman străvechiul loc al vieții publice antice, unde mai dăinuie templul lui Castor și Pollux, bazilica Julia, trecem prin ansamblul arheologic și admirăm bazilica Emilia, Curia romană, unde se reunea Senatul, și Arcul splendid al lui Septimiu Sever, pe care-l comparăm cu Arcul lui Titus, de asemenea admirabil păstrat; mai impresionant rămîne însă Arcul lui Constantin din vecinătatea Coliseului, despre care se crede că a fost împodobit chiar cu basoreliefuluri luate de pe Arcul lui Traian. Forul, păstrat în ruine, desigur, al acestui mare împărat, cuceritorul Daciei noastre, e între sediul Fundației Drăgan și hotelul Forum unde sîntem găzduiți și trecem zilnic de 3—4 ori de-a lungul lui, asociînd în minte eternitatea istoriei cu fragilitatea generațiilor care au putut contempla și păstra atît de bine mărturiile gloriei romane. Masinile și oamenii grăbiți de ritmul infernal al vieții moderne trec nepăsători pe lângă unica bogăție istorică a Romei; nu însă și turiștii veniți din toate părțile lumii ca să cunoască această bogăție de mărturii despre viața și civilizația romanilor.

Prof. univ. dr. Gh. BULGĂR

NOTE DE LECTURĂ

Dumitru
Pricop :

PATIMA MUNTELUI

După o îndelungată prezență prin mai toate revistele literare și ziarele de la noi, poetul focșănean Dumitru Pricop apare în librării cu prima carte de versuri, sugestiv intitulată: **PATIMA MUNTELUI**. Volumul, în general, este unitar atât ca fel de a scrie, cât și ca realizare. În ce constă unitatea volumului? În densitatea metaforelor, în vulcanismul gândirii autorului și în caracterul mioritic al multor texte din volum. Ceea ce se mai observă este și abilitatea poetului în a scrie și a asocia sensuri și planuri. Dar lucrul cel mai important, acum când mai toți poeții tineri scriu la fel, este faptul că Dumitru Pricop are deja un stil al său. Ce este, de fapt, **patima muntelui**? Este patima omului, patima înălțării către soare și fericire — înălțare prin frumos, prin poezie, prin dragoste: „întotdeauna omul e un munte”, spune poetul. Care este tema principală a cărții? Greu de răspuns, pentru că poetul nu scrie o poezie numai despre dragoste sau numai despre Țară, sau numai despre părinți. Pricop are satul, poezia și pământul natal în sînge — de aici și trăirea autentică a istoriei: „Cît cred în tine, Țară de vis și adevărat / cu lutul tău statornic mi-am îmbrăcat ființa / am ridicat copilul din muguri în bărbat / în lacrimă citindu-i ce-nseamnă biruința / dacă înalț un munte spre ochii tuturor / și-l clatin cu tăcerea din vechile tipare / cutremurat de patimi — înseamnă că-s dator / cu Miorița Vrancei. ☉ stea spre fiecare” Poetul a introdus în volum și un ciclu de „mioritice”, prin care nu caută să dea o interpretare nouă nemuritoare balade, ci caută să o trăiască altfel: „Prea mare trupul pentru această casă / trebuie să plece din noi cineva / simt gerul vieții cum înalț se lasă / pe fruntea celui care va ceda” („Mioritică I”).

D. P. reușește o trăire nouă a Mioriței — originală, actuală și zguduitoare. Despre sat, poetul („cel din urmă prinț fără hotar”) scrie cu un tragism sfînt, sincer pînă la lacrimi — esențian, am zice. Iată: „poți vinde sufletul sau trupul și sîngele să-l dai pomană / dar nu poți vinde locul casei lăsat ca zestre de părinți /... acolo unde nu-i durerea pămîntului întreg pe rană / bisericile sînt murdare chiar mustuiesc de sfinți”. El vede în frumusețea iubitei o șansă de a crede că lumea e cu totul altfel decît pare a fi: „fă-te frumoasă, iar, să cred / că lumea nu-i așa cum este, că-i tot înaltă, tot adîncă, / tot limpede ca dimineața... („Lied”).

Una din cele mai frumoase și clare poezii (și sînt destule) este „Crez”: „Să cred atît încît să mi se pară / că vin întreg cu iarba din părinți...” Cu mențiunea că în volum nu avea ce căuta un titlu — „Secunda aceea de le-bădă” — luat din „grădina” lui Nichita Stănescu, rămînem convinși că prima carte a lui Dumitru Pricop este o reușită.

Virgil PANAIT

PLASTICĂ

Un talent care promite

În cadrul celei de a II-a ediții a Festival-ului național „Cântarea României”, Liceul industrial „Unirea” din Focșani găzduiește expoziția pictorului amator Constantin Armenopol (Arco).

Constantin Armenopol împletește cu măiestrie munca sa de impiecat de mișcare cu cea de plastician, considerînd că arta este singura posibilitate de înțelegere, de desăvîșire a personalității, a activității zilnice.

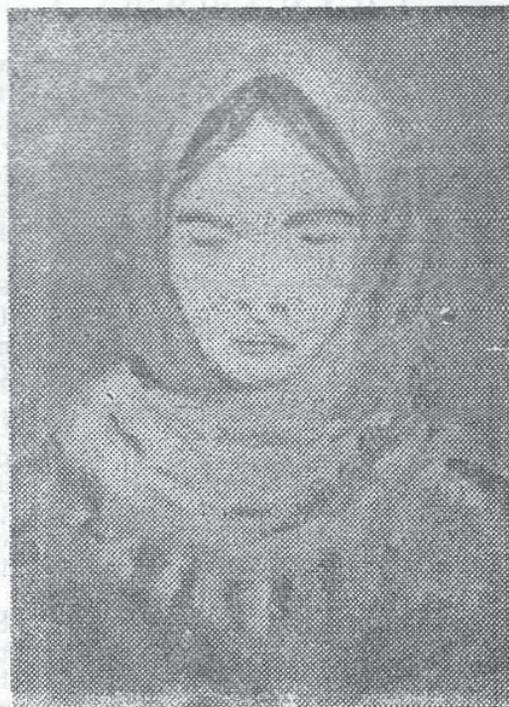
În pictura pe care o face, Constantin Armenopol nu a dorit să imite vreun curent artistic, ci a încercat și a reușit să-și găsească o modalitate personală de configurare.

Cromatică tablourilor lui Armenopol evoluează de la tonuri coapte, vivace, de roșuri, brunuri, ocruți prin care circulă albastruri și conture adâsate de negru, însore nuanțe de albastru verde și gri violet din ce în ce mai luminase.

Ceea ce-l interesează în neisaj este sugerarea unei atmosfere specifice locului și timpului pe care îl surprinde.

În ansamblu, ceea ce ne prezintă acum demonstrează că nu întâmplător Constantin Armenopol a fost prezent cu lucrarea intitulată „MUNCITORI” în expoziția republicană a amatorilor.

prof. Gh. ZAIȚ

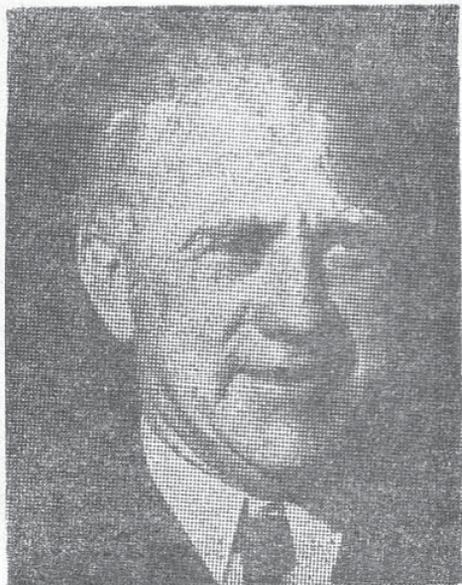
MEDITAȚIE

FRĂȚIE

FIZICĂ

MEDALION

VERNER
HEISENBERG

Născut în luna decembrie a anului 1901 în vechea cetate universitară a Würzburg-ului, Werner Heisenberg este unul din făuritorii principali ai mecanicii cuantice, este totodată o imagine expresivă a evoluției gândirii teoretice din fizica veacului nostru. Venind vremea de a merge la școală, tânărul Werner își urmă studiile de un pronunțat caracter clasic la Maximilians — Gymnasium din München, unde, după note, a fost un elev mediu. În 1920, Heisenberg obține diploma de bacalaureat.

Werner Heisenberg nu a fost o simplă rotiță în mașina istoriei. Iată ce ne spune marele fizician despre el însuși: „După bacalaureat, am studiat fizica la München. Profesorii mei erau de primul rang: Sommerfeld, Wien, Pringsheim și Rosenthal. În semestrul de iarnă 1922—1923, am studiat la Born, Frank și Hilbert la Göttingen, unde, în 1924 am depus examenul de intrare în învățămînt. În iarna 1924—1925, lucrăm ca bursier al Fundației Rockefeller cu Niels, la Copenhaga. În vara lui 1925, am revenit la Göttingen, iar în 1926 am fost numit lector la catedra de fizică teoretică de la Copenhaga“.

În toamna lui 1927, Heisenberg a fost numit la Leipzig profesor titular de fizică. N-avea decît 26 de ani și cursurile erau urmărite cu mare atenție de studenți. În 1929, a ținut numeroase conferințe în S.U.A. La New York, în același an, i s-a acordat „Bornard Medal“, în Italia „Mattenci“, iar în Germania a obținut medalia „Plank“.

Marile merite științifice ale lui Werner Heisenberg au fost recunoscute de întreaga lume științifică. În 1932, Heisenberg primește recompensa internațională supremă: Premiul Nobel pentru fizică.

Gina STRĂUNEANU,
clasa a XI-a A

(VA URMA)

ARHIVA LICEULUI

Profesorii lui Anton Holban

În anul 1918—1919, Anton HOLBAN a fost elev al Liceului „Unirea“. Foia matricolă a apărut în „Revista noastră“, nr. 16-17-18/1974, pag. 245.

Recent, cercetînd statele de plată pe perioada amintită, am constatat că la clasa a VI-a, unde a învățat și Anton HOLBAN, au predat următorii profesori: Romanescu — religia; V. V. Haneș — limba română; I. Ștefănescu — limba latină; I.P. Rădulescu-Rimnic — limba franceză; C. Bondescu — limba germană; C. Leones-

cu — istoria; I.P. Rădulescu-Putna — matematica; M. Brîndză — științele naturii și igiena; V. Kiriazide — fizica și chimia; I. Mateescu — desenul; I. Nanulescu — muzica; Al. Copăcescu — gimnastica. În funcția de director se afla T. Iordănescu, autor de manuale școlare pentru limba latină și al „Dicționarului latin-român“.

prof. P. DIMA

In galeria profesorilor care au contribuit la crearea frumosului renume al Liceului „Unirea” din Focșani, Savel Rahtivan se află printre cei care au reprezentat cu cinste catedra de matematici.

Inzestrat cu un talent pedagogic deosebit, a reușit să transmită cunoștințele unei științe pretențioase, s-o facă înțeleasă, apreciată și deprinsă cu plăcere de foștii săi elevi, care au devenit ingineri, medici, profesori, juriști, literați etc.

Printre aceștia putem menționa pe geograful Simion Mehedinți, profesorul G. G. Longinescu, aviatorul Andrei Popovici, promotor al aviației noastre militare, care a făcut înconjurul lumii cu dr. Ecker, pe „Gref Zepelin”, poetul Mihail Steriade și mulți alții.

Savel Rahtivan s-a născut la 15 aprilie 1858, în comuna Uncești, județul Suceava și s-a stins din viață la 2 februarie 1947, în București.

A urmat școala primară la Fălticeni, apoi Liceul Național din Iași. După bacalaureat se înscrie la Facultatea de științe, prin concurs reușește să intre și la Școala normală superioară din același oraș, unde studiază cu mult zel științele matematice, pe care le asimilează temeinic.

După absolvirea Facultății de științe, este numit profesor de matematici la Liceul „Unirea” din Focșani, unde funcționează pînă în 1926, timp de aproape 44 de ani.

A fost colaborator al lui Spiru Haret care, în 1902, l-a numit director al Liceului „Unirea”.

În 1918, a fost numit inspector general pentru bacalaureat, apoi director general pentru învățămîntul secundar.

În timpul carierei sale, a întreținut o corespondență vastă cu Spiru Haret, C. Rădulescu-Motru și cu aproape toți profesorii de matematici din epoca sa.

A fost mulți ani președintele Societății pentru ajutorul copiilor săraci.

Profesorul Rahtivan a publicat o „Trigonometrie sferică” și o aritmetică rațională tipărite la Focșani, precum și o culegere de probleme pentru candidații la Școala de poduri și șosele din București.

Profesorul Savel Rahtivan a fost stimat întotdeauna de colegi, elevi și de toți care l-au cunoscut. Simion Mehedinți vorbește cu mult respect despre profesorul său, în „Premise și concluzii la Terra” (pag. 16), care l-a influențat atît de puternic încît după bacalaureat s-a înscris la matematici, facultate pe care n-a terminat-o.

Personal, îmi îndeplinesc o datorie față de fostul profesor, care, în 1923, mi-a dat primele noțiuni de algebră și geometrie în spațiu și pe care l-am avut ca model în cariera mea didactică.

Prof. Hristache DASCALESCU.

fost elev al Liceului „Unirea”
(1920—1928)

OAMENI DE SEAMĂ

SAVEL
RAHTIVAN —
eminent profesor
de matematică

MATEMATICĂ

MEDALION

Scurtă istorie a numerelor (II)

Predilecția grecilor pentru logică și filozofie se manifestă și în matematică. Preluând în mod critic rezultatele obținute de matematicienii egipteni și babilonieni, grecii fundamentează din punct de vedere logic aritmetica și geometria. Începând cu Thales din Milet (640—550 î.e.n.), continuând cu Pitagora din Samos (569—500 î.e.n.) și adepții lui, matematicienii eleni sînt preocupați tot mai mult de rigoarea raționamentelor matematice și de evidențierea raporturilor existente între noțiunile și rezultatele matematice și realitatea pe care o reflectă. Prin acest mod de a aborda matematica, grecii depășesc caracterul empiric, eminentemente practic, al matematicii timpurii, imprimându-i o nouă direcție de dezvoltare.

În școala lui Pitagora sînt studiate proprietățile numerelor naturale obținându-se rezultate remarcabile. Pitagoricienii clasifică numerele naturale în pare și impare, studiază numerele poligonale și piramidale, numerele perfecte (numere naturale egale cu suma divizorilor lor, cum ar fi 6 sau 28) și numerele prietene (fiecare număr natural fiind egal cu suma divizorilor celui alt, cum ar fi perechea 220 și 284). În șirul acestei școli se fac studii interesante asupra legăturii dintre sunetele muzicale și unele rapoarte de numere naturale (progresia muzicală sau armonică).

Teoria numerelor naturale este îmbogățită de alți mari reprezentanți ai matematicii elene: Euclid (330—275 î.e.n.) descoperă o legătură între numerele prime și numere-

le perfecte (numerele de forma $2^{p-1}(2^p-1)$, unde p este un număr prim, sînt numere perfecte). Arhimede (287—212 î.e.n.) arată posibilitatea de a scrie numere oricît de mari ar fi („numărarea firelor de nisip în univers” și „problema taurilor”), Eratostene (275—194 î.e.n.) dă un procedeu practic de a construi șirul numerelor prime („ciurul” lui Eratostene), Diofante (325—409 e.n.) are contribuții importante în teoria divizibilității și în rezolvarea ecuațiilor cu coeficienți naturali în mulțimea numerelor naturale.

Tot în cadrul cercetărilor făcute de pitagoricieni apar și numerele iraționale. Pornind de la cunoscuta teoremă a lui Pitagora și încercînd să se exprime raportul dintre diagonala unui pătrat și latura sa ca raport de două numere naturale, s-a constatat că acest lucru nu e posibil. Mai tîrziu, Teodor din Cirene (sec. V î.e.n.) arată că rădăcinile pătrate ale numerelor naturale ce nu sînt pătrate perfecte sînt iraționale. Geometrii greci sesizează iraționalitatea numărului „pi” (raportul dintre lungimea cercului și diametrul său) și-l aproximează cu o exactitate din ce în ce mai mare.

Dacă în perioada greacă matematica pură, mai puțin aritmetica, mai mult geometria, a cunoscut o dezvoltare demnă de admirația oamenilor de știință de mai tîrziu, altfel stau lucrurile în ceea ce privește matematica practică (aplicativă). Tot studiînd numerele naturale, considerate ca exprimînd perfecțiunea divinității, Pitagora și discipolii lui ajung la concluzia falsă că numerele ar fi cheia înțelegerii universului. Filozofia pitagoricienilor, preluată și dezvoltată de Platon, avea să influențeze, într-o măsură mai mare sau mai mică, și pe matematicienii altor școli elene. Disprețul acestora pentru îndelînicirile practice avea să aibă o înfrînare nefastă asupra dezvoltării matematicii în genere dar mai ales asupra aritmeticii practice. Studiul numerelor fractionare este sporadic efectuat. Scrierea numerelor este greoaie. În tehnica de calcul nu se aduce nimic nou față de tehnica de calcul

MATEMATICĂ

din Egipt sau din Mesopotamia. Prin aceasta, matematica plătește un greu tribut idealismului.

Trecerea de la sclavagism la feudalism avea să fie marcată de consolidarea unei alte forțe ostile progresului științific, biserica creștină. Cu toate că mănăstirile, în interesul bisericii, păstrează și chiar dezvoltă, unele cuceriri ale științei având caracter practic, nu putem să nu condamnăm activitatea bisericii creștine de a înăbuși spiritul cuceririi libere, indispensabil progresului științific. Pe drept cuvânt, savantul englez J. D. Bernall avea să considere că biserica catolică a întârziat dezvoltarea științei cu cel puțin un mileniu.

Este meritul indienilor și arabilor că, în această perioadă de dominație a bisericii în Europa, au fost păstrătorii și continuatorii operei oamenilor de știință greci. Textele religioase ale popoarelor asiatice, erau mai îngăduitoare cu preocupările oamenilor într-ale științei.

Inceputurile actualului sistem de scriere a numerelor le găsim la popoarele din India, izvorite din necesitățile practice ale socotitului. Sistemul este adoptat și perfecționat de arabi prin secolul al VIII-lea. Datorită relațiilor comerciale ale Europei cu Orientul, cifrele arabe pătrund în țările occidentale europene. Prin negustorii europeni, dar mai ales prin lucrările de aritmetică ale lui Leonardo Fibonacci (1170—1240), sistemul de numerație arabă avea să se răspândească în toată Europa. Acest mod de scriere a numerelor făcea accesibilă aritmetica pentru orice om cu știință de carte. Primii beneficiari ai noului sistem au fost comercianții. Contabilitatea comercială cunoaște o puternică dezvoltare. Tot în activitatea de comerț aveau să apară și simbolurile de „+” și „—”, și deci numerele negative și algebra în Europa.

Totuși, nu europenii sînt creatorii numerelor negative și nici ai algebrei. Indianul Brahmagupta (sec. VII) este primul matematician care lasă o probă scrisă în legătură cu numerele negative. În lucrarea sa în versuri, „Știința perfecționată a lui Brahma”, introduce numerele

negative și dă regulile de adunare și scădere a numerelor pozitive și negative. Tot matematicienii indieni sînt cei ce întrezăresc necesitatea numerelor complexe, dar nu reușesc să le „izoleze”.

Despre fundamentarea logică a numerelor negative, cit și despre introducerea numerelor complexe nu putem vorbi decît în perioada noii matematici europene, căreia îi vom consacra articolul din numărul următor al revistei.

Radu NAGLER,
clasa a X-a A

Mihai APOSTOL

Probleme propușe

1) Să se rezolve în mulțimea numerelor întregi ecuațiile:

$$a) \quad xyz + 2zx - 2z + 2y - 17 + 4x + 2xy + yz;$$

$$b) \quad (x+y)^2 + (z-3)^2 + 5 - 2x(y+3) + 4(y-z).$$

2) Fie un triunghi oarecare ABC. Pe laturile AB, BC, CA ca baze se construiesc în exterior triunghiurile isoscele C'AB, A'BC, B'CA. Laturile egale ale triunghiurilor isoscele sînt egale cu raza cercului circumscris triunghiului ABC.

a) Să se arate că $BC \parallel B'C'$, $AC \parallel A'C'$ și $AB \parallel A'B'$.

b) Să se demonstreze că triunghiul ABC este asemenea cu triunghiul A'B'C'.

c) Să se calculeze unghiurile de la bazele triunghiurilor isoscele C'AB, A'BC, B'CA, în funcție de unghiurile triunghiului dat ABC.

d) Să se arate că hexagonul AC'BA'CB' este regulat dacă și numai dacă punctele A, O, A' respectiv B, O, B' sînt coliniare, O reprezentînd centrul cercului circumscris triunghiului ABC.

Gigel DUMITRIU,

clasa a X-a C

Liceul industrial nr. 1 — Focșani

CHIMIE

TIPURI DE PROBLEME DE CONCENTRAȚIE
PROCENTUALĂ A SOLUȚIILOR *)

Soluțiile sînt amestecuri omogene de două sau mai multe substanțe, dispersate molecular sau ionic unele în altele.

Din punct de vedere al stării de agregare, se disting amestecuri omogene, lichide, solide și gazoase. Termenul de soluție se aplică în mod curent amestecurilor lichide, pentru celelalte păstrîndu-se denumirea de amestecuri.

Soluțiile (lichide) pot fi obținute prin dizolvarea solidelor în lichide (s—l) a lichidelor în alte lichide (l—l) sau a gazelor în lichide (g—l), dispersate molecular sau ionic unele în altele.

În orice soluție se disting două părți principale: substanța dizolvată numită și dizolvat, solvat sau solut și dizolvantul sau solventul, în masa căruia este dispersat în mod uniform solvatul.

Se considera dizolvant componentul lichid în sistemele s—l și g—l, iar în cazul sistemului l—l, componentul care se află în proporția cea mai mare.

Raportul dintre cantitatea de dizolvant și substanța dizolvată într-o soluție se exprimă prin concentrație.

Concentrația soluțiilor reprezintă cantitatea de substanță dizolvată conținută într-o anumită cantitate de soluție sau dizolvant.

Există mai multe moduri de exprimare a concentrației soluțiilor: procentual, molar, normal, molar, titrul, fracția molară, raport molar.

procent molar.

Concentrația procentuală reprezintă cantitatea de substanță dizolvată, în grame, conținută în 100 g soluție și se notează cu semnul % (procent). Concentrația procentuală se poate exprima și în procente volumetrice (sau în volume) care reprezintă volumul de substanță dizolvată în 100 volume soluție. Se notează tot cu semnul % cu mențiunea „vol”, adică % vol. Cînd mențiunea vol. lipsește, concentrația se referă la procente de masă.

Problemele de concentrație procentuală se prezintă sub forma mai multor tipuri.

a) Prepararea unei soluții de o anumită concentrație procentuală, adică calcularea cantității de dizolvat și substanța dizolvată din soluția respectivă.

I. Cîte grame de hidroxid de sodiu pur și apă sînt necesare pentru prepararea a 750 g soluție 12₀/o?

$$\frac{100 \text{ g soluție}}{750 \text{ g soluție}} = \frac{12 \text{ g Na OH}}{x}$$

$$x = \frac{750 \cdot 12}{100} = 90 \text{ g Na OH}$$

$$750 - 90 = 660 \text{ g apă}$$

II. Cîte grame de hidroxid de potasiu sînt necesare pentru a prepara 5 l soluție 10% cu d**) = 1,115 g/cm³?

$$m = d \cdot v = 5000 \text{ cm}^3 \cdot 1,115 \text{ g/cm}^3 = 5575 \text{ g soluție}$$

$$\frac{100 \text{ g soluție}}{5575 \text{ g soluție}} = \frac{10 \text{ g Na OH}}{x}$$

$$x = \frac{1115 \cdot 10}{5575} = \frac{1115}{2} = 557,5 \text{ g Na OH}$$

*) Lucrare distinsă cu premiul I, în cadrul sesiunii de comunicări științifice a elevilor (Panciu — mai 1977).

***) d = densitatea soluției.

b) Determinarea concentrației procentuale după cantitatea de substanță dizolvată și dizolvent.

I. Se dizolvă 10 g clorură de potasiu în 40 g apă. Care este concentrația procentuală a soluției obținute?

$$10 \text{ g clorură} + 40 \text{ g apă} = 50 \text{ g soluție}$$

$$\frac{50 \text{ g soluție}}{100 \text{ g soluție}} = \frac{10 \text{ g clorură}}{x}$$

$$x = \frac{100^2 \cdot 10}{50} = 20 \%$$

II. Se dizolvă 1/50 mol $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3 \cdot 18 \text{ H}_2\text{O}$ în 1/50 Kmol apă. Se cere concentrația procentuală a soluției finale, în raport cu sarea anhidră.

$$1 \text{ mol } \text{Al}_2(\text{SO}_4)_3 \cdot 18 \text{ H}_2\text{O} = 54 \text{ g Al} + 96 \text{ g S} + 192 \text{ g O}_2 + 324 \text{ g H}_2\text{O} = 666 \text{ g}$$

$$\frac{1}{50} \cdot 666 = \frac{333}{25} \text{ g} = 13,32 \text{ g}$$

$$\frac{1 \text{ Kmol apă}}{1/50 \text{ Kmol apă}} = \frac{18 \text{ Kg}}{x}$$

$$x = \frac{1}{50} \cdot 18^9 = \frac{9}{25} \text{ Kg} = \frac{9000}{25} \text{ g} = \frac{1800}{5} = 360 \text{ g apă}$$

$$360 \text{ g apă} + 13,32 \text{ g } \text{Al}_2(\text{SO}_4)_3 \cdot 18 \text{ H}_2\text{O} = 373,32 \text{ g sol.}$$

$$\frac{373,32 \text{ g sol.}}{100 \text{ g sol.}} = \frac{342 \text{ g sare anhidră}}{x}$$

$$x = \frac{100 \cdot 342}{373,32} = \frac{855000}{9333} = 91,6 \%$$

III. Ce concentrație procentuală în volume are soluția preparată prin amestecarea a 20 cm³ alcool metilic cu 480 cm³ alcool etilic?

$$480 \text{ cm}^3 + 20 \text{ cm}^3 = 500 \text{ cm}^3 \text{ soluție}$$

$$\frac{500 \text{ cm}^3 \text{ sol.}}{100 \text{ cm}^3 \text{ sol.}} = \frac{20 \text{ cm}^3 \text{ alcool metilic}}{x}$$

$$x = \frac{100 \cdot 20}{500} = 4 \% \text{ vol}$$

c) Calculul concentrației procentuale finale a unei soluții rezultate din amestecarea a două soluții cu aceeași compoziție calitativă, dar cu concentrații procentuale diferite.

Calculul concentrațiilor se face prin aplicarea regulii amestecurilor. Pentru un amestec binar (din două soluții inițiale de concentrație diferită, conținând aceeași substanță dizolvată A și același dizolvent B) se pot scrie următoarele relații:

Soluția (amestecul) 1 conține a₁% A și b₁% B

Soluția (amestecul) 2 conține a₂% A și b₂% B

Soluția (amestecul) final conține a% A și b% B.

Cantitățile totale de substanță dizolvată A și dizolvent B conținute în soluția finală rezultă din următorul bilanț:

Fie X cantitatea finală de soluție, x₁ cantitatea inițială de soluție 1 și x₂ cantitatea inițială de soluție 2.

$$X = X_1 + X_2 \quad (1)$$

Componentul A este conținut în cantitatea totală a X:

$$aX = a_1 X_1 + a_2 X_2 \quad (2)$$

Componentul B este conținut în cantitatea totală bX:

$$bX = b_1 X_1 + b_2 X_2 \quad (3)$$

Rezolvând în raport cu X₁ și X₂ relațiile de mai sus se pot scrie:

$$x_1 = x \cdot \frac{a_2 - a}{a_2 - a_1} = x \cdot \frac{b - b_1}{b_1 - b_2} \quad (4)$$

$$x_2 = x \cdot \frac{a - a_1}{a_2 - a_1} = x \cdot \frac{b - b_2}{b_1 - b_2} \quad (5)$$

Silvia DRĂGHICI,
Carmen MOGOȘ,
clasa a XI-a

REVISTA REVISTEI OR

„Speranțe”

Ultimul număr al revistei „Speranțe”, publicație a elevilor Liceului „Gheorghe Lazăr” din București, distinsă și ea cu premiul I în cadrul concursului național al presei școlare, oferă cititorilor săi un vast și complex sumar.

Variatatea materialelor prezentate impresionează. Sînt prezente în paginile revistei consemnări din activitatea organizației U.T.C. („Învățăm și învățăm să muncim”), lucrări din activitatea cercurilor științifice (cercul de matematică: „Calculul cu diferențe finite”; cercul de fizică: „Energia în slujba omului”; cercul de biologie: „O ipoteză a originii vieții” și cercul de chimie: „Dosarul poluării”).

O mare parte din cuprînsul revistei este rezervată activităților cercurilor artistice. Dintre acestea

atrag atenția: „Retrospectiva Corneliu Baba”, consemnată de Ruxandra Cebuc; „Ion Andreescu, fost elev al Liceului „Gh. Lazăr” de Cristina Oancea și „Filmul românesc în 1977”, de Constantin Carapacea și Cristian Cômeaga.

O serie de date inedite despre medicul-poet V. Voiculescu și matematicianul-poet Ion Bărbu sînt oferite cititorilor în dialogul „Foști, lăzăriști vorbesc elevilor liceului despre anii de școală ai unor iluștri absolvenți”.

Dar, bineînțeles, cea mai mare parte din paginile revistei este destinată creației literare. Din acest domeniu atrag atenția poeziile „Omagiul Grivței eroice” și „Continuitate”, semnate de Cristina Petre, distinsă cu premiul I la concursul „Tinere condeie” (Festivalul național „Cîntarea României”, ediția a II-a), cele publicate de Carmen Velicu „Dacă”, „Descîntec de noapte”, „Da”, precum și compoziția în proză „Nea Fane”, semnată de Marcela Buga.

De remarcat faptul că revista se prezintă într-o formă grafică deosebită, ceea ce oferă cititorilor un plus de atractivitate.

Manda CHIRIȚA,
clasa a XII-a C

„Sinteze”

Foaie a Societății științifice și literar-artistice „Grigore C. Moisil” a elevilor din municipiul Gheorghe Gheorghiu-Dej, „Sinteze” își propune o avanpremieră la sesiunea de referate și comunicări științifice sub genericul „Mugur de vis comunist”.

Organizată prin grija Societății „Grigore C. Moisil”, printre ai cărei fondatori s-a numărat și profesorul emerit Ioan Micu, sesiunea își propune realizarea unor schimburi de

experiență între tineri în domeniul științelor naturii, sociale, filologice, precum și în domeniul matematicii, fizicii și chimiei.

În paginile foii, întîlnim lucrări de fizică (Costică Achivei, Eugen Barțoș), chimie (Basarab Viorica, Căzănescu Gabriela, Patrichi Gabriela), poezii ale unor creatori componenți ai cenaclurilor „Zburătorul” (Dan Diaconu) și „Liviu Rebreanu” (Petru Răileanu, Ana Lucan, Ștefan Berbece), rezultatele celei de-a VIII-a sesiuni de referate și comunicări „Muguri de vis comunist”, precum și un îndemn adresat tinerilor membri ai Societății științifice și literar-artistice „Grigore C. Moisil” de către academicianul Gheorghe Mihoc.

Ionică BARBU,
clasa a XII-a C

Coordonator : prof. Petrache DIMA

Colectivul redacțional :

PROFESORI : Aurel BUDESCU, Neculai CHIFAN, Ștefan IONEANU, Carmen NAGLER, Costică OLARU, Valeria POPESCU, Cornel SAVU, Nicolae SCURTU

ELEVI : Gabriela ANDONE, Ionică BARBU, Irimia BALESCU, Violeta BRAN, Doinița CIOCAN, Manda CHIRIȚA, George CÎRLOMĂNESCU, Valentina DIMA, DANIEL DOPCA, Lidia DUMITRIU, Cezara GROPER, Ovidiu GROPER, Dan-Silviu LAVRIC, Mioara LICSandRU, Elena MANTA, Carmen MOGOȘ, Daniela PUPĂZĂ, Radu NAGLER, Carmen-Mihaela STANCIU, Gina STRĂUNEANU, Carmen UNTARU, Luigino VARVARA

Tehnoredactare : Marius VALENTIN

Fotografii : Tiberiu DIMA

N. MOLDOVEANU

C. RADUC

EMIL COJOCARU

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Liceul industrial „Unirea“ — Focșani,
str. Cezar Bolliac, 15 ; telefon : 1 56 59.
Căsuța poștală 110 ; cod. 5 300.

TIPARUL : Întreprinderea poligrafică — Bacău
Subunitatea Focșani

ÎN NUMĂRUL VIITOR

● DIALOG LITERAR

Acad. Iorgu IORDAN :

„O limbă corectă și (...) frumoasă (...) se învață, în primul rind, din lecturi literare“ (II)

● CÎNTAREA ROMÂNIEI

Oglinzi paralele, de Anca JITIA

● REPORTAJ

Pe drumurile literare ale țării (II)

● PRIETENII REVISTEI

George ZARAFU

● DINTRE SUTE DE CATARGE

LAUREAȚI AI SALONULUI LITERAR

DRAGOSLOVENI :

George NEAGU — premiul „Revistei noastre“

Irimia BĂLESCU — premiul Comitetului județean Vrancea al U.T.C.

● ISTORIE LITERARĂ

G. TOPÎRCEANU — inedit

● PERMANENȚE

Problemele școlii din „Neamul românesc“ în viziunea lui N. Iorga (I), de asist. univ. dr. Dinuța MARIN

● ANCHETA „REVISTEI NOASTRE“

Literatura de anticipație

● FOȘTI ELEVI AI LICEULUI „UNIREA“

Emil BOLDAN

● ORGANIZAȚIA U.T.C.

Ne pregătim pentru muncă și viață !
(Raid-anchetă prin ateliere)

● NOTE DE LECTURĂ

Un traducător de geniu al lui Eminescu : Corneliu M. POPESCU, de Ion Larian POSTOLACHE

● ÎNSEMNĂRI DE CĂLĂTORIE

Acropole, de Doina Petrache-LEMNY

● MATEMATICĂ

În dezbatere :

Principalele direcții ale cercetării fundamentale în matematică

● CHIMIE

Rolul elementelor chimice în corpul omului

● FIZICĂ

● TEHNICĂ

Experimentarea unor mijloace de transport de mare viteză

● PLASTICĂ

Carmen MOGOȘ

Proverbe ilustrate de Lola BARUCH

DIN SUMAR

● DIALOG

Acad. Iorgu IORDAN :

„O limbă corectă și (...) frumoasă (...) se învață, în primul rînd, din lecturi literare” (Interviu acordat „Revistei noastre“)

● FOȘTI ELEVI AI LICEULUI „UNIREA”

Ion DIACONU — 75

● CONCURSUL PUBLICAȚIILOR ȘCOLARE

„Revista noastră” — distinsă cu premiul I

● ECOURI

● PE DRUMURILE LITERARE ALE ȚĂRII

● DINTRE SUTE DE CATARGE

Un nume: Carmen CHIȚIMIA

„Pierdut mi-e gîndul”, de Mirela Samoilă.

„Ritmuri vrîncene”, de D. Petrișor

● DEBUT

● PE ȘANTIERELE NAȚIONALE

● ISTORIE LITERARĂ

Topîrceanu — inedit

● PERMANENȚE

„M. Kogălniceanu în Comisia Centrală de la Focșani”, de Aug. Z. N. POP

● ARHIVA LICEULUI

Profesorii lui Anton Holban

● NOTE DE LECTURĂ

D. Pricop: „Patima muntelui”

● PREZENȚE ROMĂNEȘTI

Mihail STERIADE

● NOTE DE DRUM

„REÎNTÎLNIRI LA ROMA”, de Gh. Bulgăr

● REVISTA REVISTELOR

● SECVENȚE CULTURALE FOCȘĂNENE

● VĂ PREZENTĂM

„Muzeul de istorie din Focșani”, de Mișoara Licsandru, clasa a XII-a E

● ÎNTÎLNIRI

După 50 de ani...

● MATEMATICĂ

Istoria numerelor (II)

„Savel Rahtivan — eminent profesor de matematică” (medalion)

● CHIMIE

Tipuri de probleme de concentrație procentuală a soluțiilor (I)

Coordonatori

Colectivul redacției

PROFESORI : Aurel

Carmen NAGLER, Costică
colae SCURTU

ELEVI : Gabriela ANI

BRAN, Doinița CIOCAN, M
Ientina DIMA, DANIEL DOI
GROPER, Dan-Silviu LAVR
men MOGOȘ, Daniela PUPĂ
Gina STRĂUNEANU, Carme

Te

Fo

REDAC

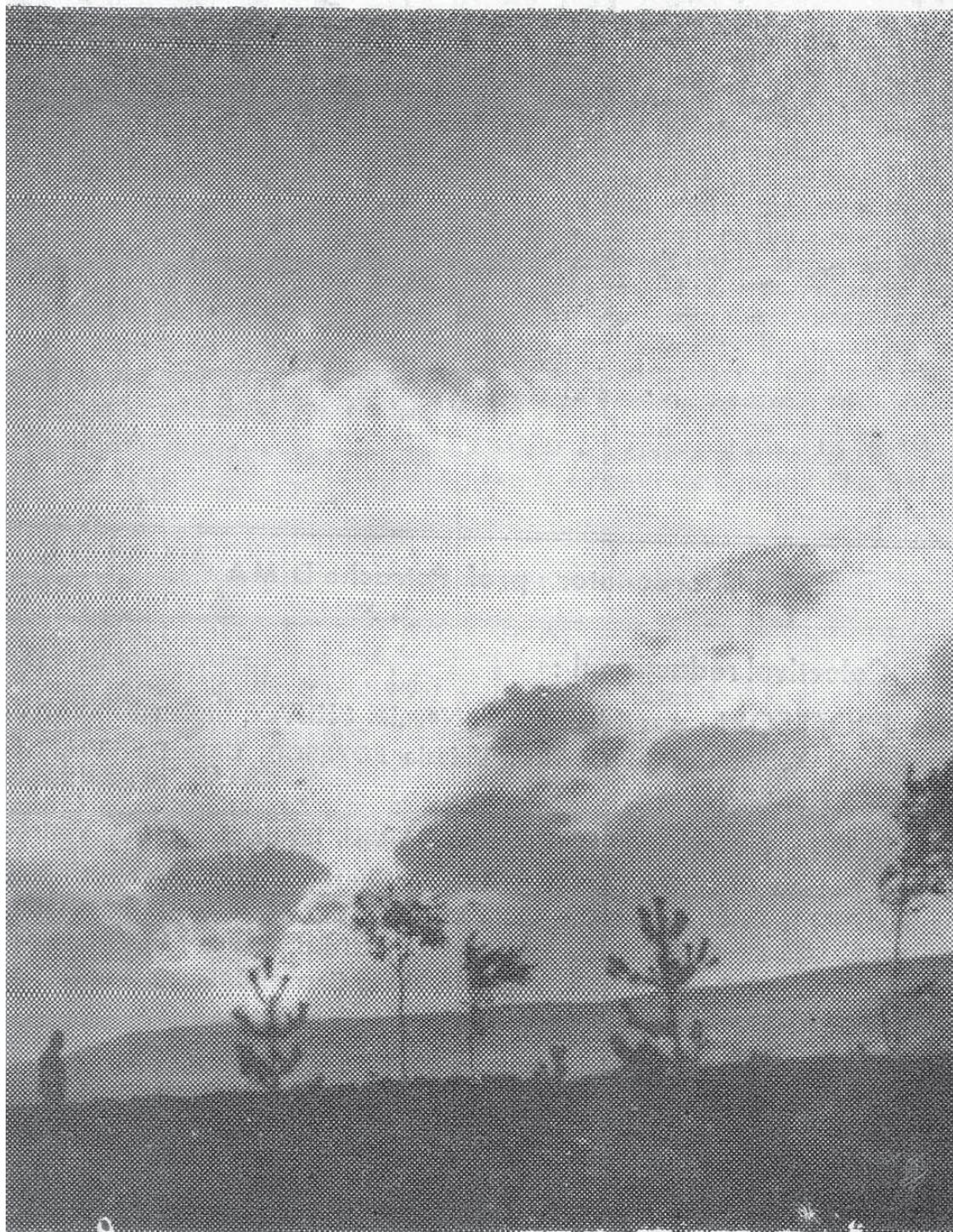
Liceul in

str. Cezar

Căsuț

TIPARUL : În

S

Apus de soare

Foto : Tiberiu DIMA

MENS

SANA

IN CORPORE SANO

PLIANT
EDITAT DE „REVISTA NOASTRĂ”
PUBLICAȚIE
A ELEVILOR LICEULUI „UNIREA”
DIN FOCȘANI

la cererea Laboratorului
de educație sanitară
al Direcției sanitare Vrancea

DECEMBRIE

1978

Educația sanitară a tineretului școlar

Dr. Tudorache ENACHE,
directorul Direcției sanitare
a județului Vrancea

Educația și instruirea multilaterală a tineretului din patria noastră au creat cadrul necesar pentru formarea unei generații sănătoase din punct de vedere fizic și psihic, aceasta cu atât mai mult, cu cât astăzi necesitatea educației sanitare în școală derivă din nevoile curente ale copiilor și adulților care trăiesc într-o civilizație ce devine din zi în zi mai complexă, în cadrul căreia problemele de sănătate nu pot fi rezolvate lăsându-le la voia întâmplării. Școala în care se formează adultul de mâine este aceea care are menirea de a-i determina pe elevi ca încă din copilărie să-și poată forma un mod de viață igienic. Acest mod de viață presupune o bună igienă corporală, o alimentație rațională, somn suficient, un minim de ședere în aer liber și obținerea unei bune rezistențe fizice; înseamnă abținerea de la folosirea băuturilor alcoolice, a cafelei, a tutunului, un just echilibru între muncă și repaus. Exigențele vieții în comun ridică desigur și alte probleme: evitarea deranjării celorlalți, lupta împotriva zgomotului, protecția sanitară a locurilor și birourilor publice, a naturii, asigurarea securității pe drumurile publice și la locul de muncă etc.

Unele aspecte de sănătate, cu toate că par a avea un caracter individual, sînt în fapt probleme de natură colectivă. Relațiile individului cu

cei din jurul său constituie un element esențial asigurarea sănătății mintale. Înlocuirea lipsei înțelegerii, a enervării, a tonului ridicat și ags'v, a proastei dispoziții cu amabilitatea, răbdarea, optimismul, nu este uneori ușor de realizat, numai astfel își asigură lui însuși, cât și celorlți o bună igienă mentală.

Direcția sanitară județeană a acordat și continuă să acorde o deosebită importanță educației sanitare a tineretului școlar vrincean. Unele cifre vor fi edificatoare. În cursul anului 1977 din cele peste 1 600 000 de exemplare de tipărituri furnizate populației județului, peste 70 la sută se adresau tineretului. În anul 1978, din totalul titlurilor cu caracter educativ sanitar, peste 85 la sută sînt destinate tineretului școlarilor și părinților școlarilor. Educația sanitară este astăzi integrată în procesul instructiv-educativ, ca o componentă organică a educației multilaterale a tinerii generații.

Toate eforturile noastre sînt îndreptate în direcția promovării unui tineret sănătos, în înarmarea lui cu cunoștințe medico-sanitare pentru a fi capabil să-și aducă din plin contribuția la păstrarea propriei sale sănătăți, la înțelegerea deplină a celebrului dicton: **MENS SANA IN CORPORE SANO!**

«Revista noastră» lansează în rîndul medicilor următoarea anchetă pe tema alimentaţiei raţionale :

- 1) Ce înţelegeţi prin raţional în materie de alimentaţie ?
 - 2) Practicaţi o alimentaţie raţională ? De la ce vîrstă ?
 - 3) Ce loc acordaţi alcoolului în alimentaţie ?
 - 4) Daţi un exemplu de alimentaţie incorectă.
 - 5) Cu ce formulă sînteţi de acord :
 - a) mic dejun uşor, prînz bogat, cină uşoară ;
 - b) mic dejun consistent, prînz moderat, cină uşoară ;
 - c) mic dejun uşor, prînz bogat, cină bogată ;
 - d) cinci mese pe zi de aceeaşi valoare ?
- Vă rugăm să motivaţi alegerea.
- 6) Ce aţi recomanda tinerilor în acest sens pentru a evita intervenţiile de ultimă oră ?
 - 7) Ce s-ar putea face pentru a abişnui oamenii cu un regim alimentar sănătos ?

Vă rugăm să trimiteţi răspunsurile pe adresa : „Revista noastră“, căsuţa poştală 110 — Focşani, cod. 5 300.

LEGEA Nr. 3/1978 privind apărarea sănătăţii populaţiei

— extrase —

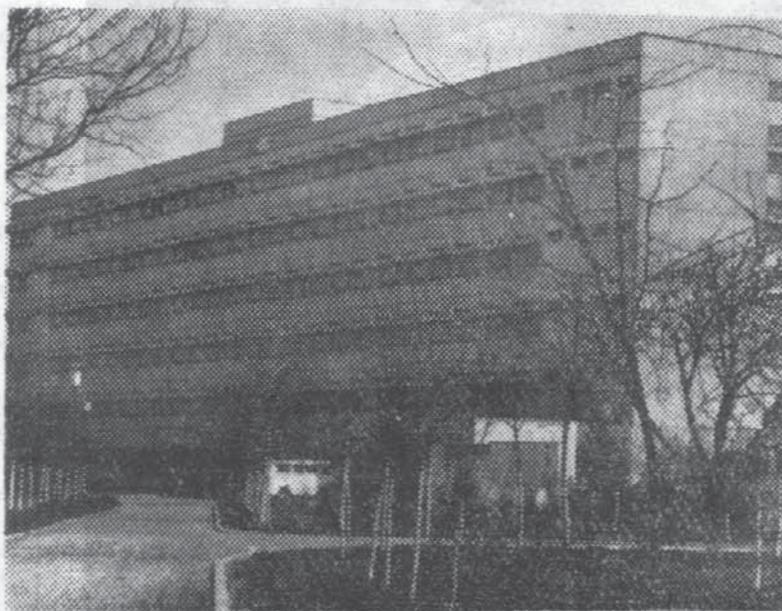
Art. 1 — Asigurarea sănătăţii populaţiei, afirmarea deplină a capacităţii de muncă şi creaţie a omului, creşterea şi educarea unor generaţii viguroase, capabile să perpetueze şi să ducă mai departe înaltele virtuţi morale şi spirituale ale poporului, constituie obiective principale ale politicii partidului şi statului în procesul multilateral de dezvoltare şi înflorire a patriei, de ridicare a bunăstării şi prosperităţii întregii naţiuni.

Art. 2 — Statul asigură întregii populaţii apărarea şi întărirea sănătăţii, fără deosebire de naţionalitate, rasă, sex sau religie, precum şi asistenţă medicală gratuită, în condiţiile prevăzute de lege.

Asigurarea sănătăţii populaţiei se realizează potrivit unor măsuri complexe — economice, sociale, culturale şi sanitare — integrate în planul naţional unic de dezvoltare economico-socială.

Pe această bază se creează condiţiile necesare pentru dezvoltarea fizică şi intelectuală sănătoasă a tuturor cetăţenilor, sprijinirea procesului de creştere a natalităţii, ocrotirea mamei şi copilului, întărirea familiei, realizarea cerinţelor de igienă şi protecţie a muncii, prevenirea poluării mediului înconjurător şi intensificarea acţiunilor de cultură şi de educaţie sanitară.

Art. 3 — În concordanţă cu dezvoltarea economico-socială a ţării, statul alocă o parte importantă din venitul naţional pentru lărgirea şi perfecţionarea reţelei de unităţi sanitare pentru îmbunătăţirea continuă a dotării acestora cu medicamente produse biologice, aparatură şi utilaje medicale, cu alte mijloace terapeutice şi profilactice, precum şi pentru valorificarea factorilor naturali pentru odihnă, recrearea şi sănătatea oamenilor muncii, a întregii populaţii

NOUA CLĂDIRE A SPITALULUI UNIFICAT DIN FOCŞANI

Colectivul sanitar al clasei¹⁾

Colectivul sanitar este format din 3—5 elevi²⁾, fiind îndrumat de profesorul diriginte și instruit, la începutul anului școlar, de către personalul medico-sanitar. Responsabilul colectivului este membru al comandamentului detașamentului de pionieri sau al biroului organizației pe clasă.

Membrii colectivului sanitar asigură serviciul zilnic pe clasă. Elevii, când sînt de serviciu, vor purta pe brațul stîng o banderolă albă, cu o cruce roșie.

Colectivul sanitar va acționa zilnic, înainte de începerea primei ore, orga-

nizînd verificarea îmbrăcăminte, a încălțăminte, igiena corporală, starea de sănătate etc. În pauze, asigură evacuarea clasei și aerisirea ei, întreținerea plantelor etc. La sfîrșitul orelor, colectivul sanitar verifică curățenia clasei, a laboratoarelor și a sălilor de gimnastică, stabilind măsurile necesare cu elevii din clasă.

Inițiază și ajută pe toți elevii din clasă în acest domeniu antrenîndu-i în însușirea unor reguli igienico-sanitare, la efectuarea serviciului sanitar pe clasă, la acordarea primului ajutor și menținerea curățeniei.

În perioada acțiunilor care presupun deplasarea (vizite, drumeții, marșuri, expediții, muncă patriotică etc.), colectivul sanitar asigură respectarea condițiilor igienico-sanitare indicate în astfel de împrejurări, prevenirea accidentelor și îmbolnăvirilor, participă la acordarea primului ajutor în caz de nevoie.

1) **Recomandări privind educația sanitară în rîndul preșcolarilor, elevilor și studenților**, 1977, p. 21—22.

2) Pentru clasa I, colectivul sanitar se constituie din cîte 1—2 elevi din fiecare șir de bănci, sub conducerea învățătorului.

Primul ajutor

Cercurile „Prietenii Roșii” și „Viitorii onorifici de sine” pot organiza cu ușurință: între 10—14 ani — „Prietenii Crucii Roșii” și „Viitorii donatori onorifici de sînge”, către comisiile de sînge Roșie, conducerea școlilor, organizațiile C. și de pionieri, cu zind un număr de 15 elevi. Cercurile luse de un colectiv at din rîndul elevilor te un îndrumător cadidactic pot organiza ități cu ajutorul cao medico-sanitare. pot prezenta cunoș despre Societatea de

Cruce Roșie, sarcinile și obiectivele acesteia, despre igiena personală și colectivă, primul ajutor, probleme privind morfologia singelui, rolul acestuia în organism, grupe sanguine și transfuzii, donarea de sînge și rolul ei etc.

Cercurile vor organiza vizionări de filme și diafilme cu caracter sanitar și de Cruce Roșie, serbări, seri distractive cu subiecte adecvate, excursii tematice, expoziții, concursuri gen „Cine știe răspunde”.

În cadrul activităților practice, elevii vor confecționa albume, vor par-

Prietenii „Cruce Roșie” și „Viitorii donatori onorifici de sînge”

participa la acțiuni de culegere și valorificare a plantelor medicinale, de ocrotire a naturii.

Un loc important în activitatea cercurilor va fi acordat acțiunilor menite

să stimuleze dezvoltarea spiritului de înțelegere umană, obiectiv care se pot utiliza metode ca :

— luarea în evidență a unor bătrîni sau

Să reținem cîteva sfaturi

IGIENA INDIVIDUALĂ

...ini curate, unghiile tăiate, tot pasul, mîinile se spală cu fel de fel de săpun, obi, unii dintre ei pot suferi de răceli, ducînd la îmbolnăviri grave. Una dintre acestea este febra tifoidă, poartă denumirea de „boala mîinilor murdare”.

...mîinile trebuie spălate cu apă caldă și săpun în mod obligatoriu, în special după folosirea toaletului, după efectuarea oricărei îndeletniciri menajere, precum și în-

ainte de luarea gustărilor sau a prînzurilor.

Unghiile „îndoliate” ascund microbi și ouă de viermi intestinali, mai cu seamă oxiiuri și limbrici.

Dinții spălați

Dinții trebuie spălați nu numai pentru menținerea unui aspect frumos, ci și pentru îndepărtarea resturilor alimentare, care favorizează apariția cariilor. Periajul se face prin miș-

cări de jos în sus și de sus în jos, de la gingie spre partea liberă a dinților, atît pe față cît și pe spate. Astfel, se realizează și un bun masaj al gingiilor, operație care împiedică apariția paradentozei, boală care îl lasă pe omul neglijent fără dinți.

Păr curat, pieptănat

Părul, cu cît este mai curat, cu atît se întreține mai greu. El trebuie spălat, săptămînal, odată cu

efectuarea băii de toamnă. Părul ne curat creează condiții favorabile pentru apariția „mușafirii nepoftiți” obiceiul de a împinge pieptenele, șapca, la, bascul înlesnește apariția unor boli, ar fi: pediculoza, poria, tricoftizia, fa-

Corp spălat

Microbii își fac cu ușurință viața pe întreaga suprafață a pielii. Iată de ce este necesară baia săp-

ii Roșii" ri onorifici e"

rea
itru
eri-
ă a
rmi

lipsiți de familie și efec-
tuarea unor mici servicii
necesare acestora. Alege-
rea unor asemenea per-
soane se va face la indi-
cația circumscripției sa-
nitare teritoriale, pe ba-

ză de voluntariat ;
— confecționarea, în
cadrul cercului, a unor o-
biecte (albume, obiecte
de artizanat, jucării etc.)
care să fie dăruite copii-
lor din casele de copii
sau celor bolnavi cronici
cu spitalizare îndelunga-
tă.

Acolo unde există po-
sibilități, cercurile pot
prelua în îngrijire monu-
mentele sau statuile unor
personalități din lumea
medicală sau care sint le-
gate de activitatea de
Cruce Roșie.

Cercurile pot stabili,
prin intermediul Consi-
liului Național al Socie-
tății de Cruce Roșie și al

Ministerului Educației și
Învățămîntului, schimburi
de corespondență, albu-
me, desene etc. cu tineri
care participă la activita-
tea de Cruce Roșie în di-
verse țări ale lumii, ur-
mărindu-se prin această
activitate apropierea din-
tre tinerii din întreaga
lume, dezvoltarea spiritui-
lui de pace și înțelegere
între tineri.

Cercurile își pot con-
fecționa ecusoane și fani-
oane proprii.*)

*) Recomandări privind
educația sanitară în rin-
dul preșcolarilor, elevilor
și studenților, 1977, p. 28-
29-30.

uri despre IDUALĂ

ră-
ijit
tru
iar
uta
lu-
ns-
am
ro-
il.

lă. Apa caldă și săpunul
înlătură mirosurile ne-
plăcute produse de ames-
tecul de sudoare și praf.
Dimineața, trebuie spălate
fața, gîtul, urechile, iar
seara — picioarele.

**Îmbrăcăminte curată,
ordonată**

La sosirea acasă, obi-
ectele de îmbrăcăminte
trebuie periate și scu-
turate cu regularitate, cură-
țate de noroi și așezate
în ordine. În caz contrar,
îmbrăcămîntea îmbîcslită

capătă miros și devine un
depozit de microbi.

**Ciorapi curați, picioare
spălate**

Picioarele trebuie spă-
late în fiecare seară, îna-
inte de culcare. Din cau-
za umezelei și a prafului
care pătrunde ușor între
încălțăminte și picior, la
picioarele transpirate și
nеспălate pot apărea iri-
tații ale pielii mai repe-
de decît în alte regiuni
ale corpului, sau infecții
micotice (cu diferite ciu-

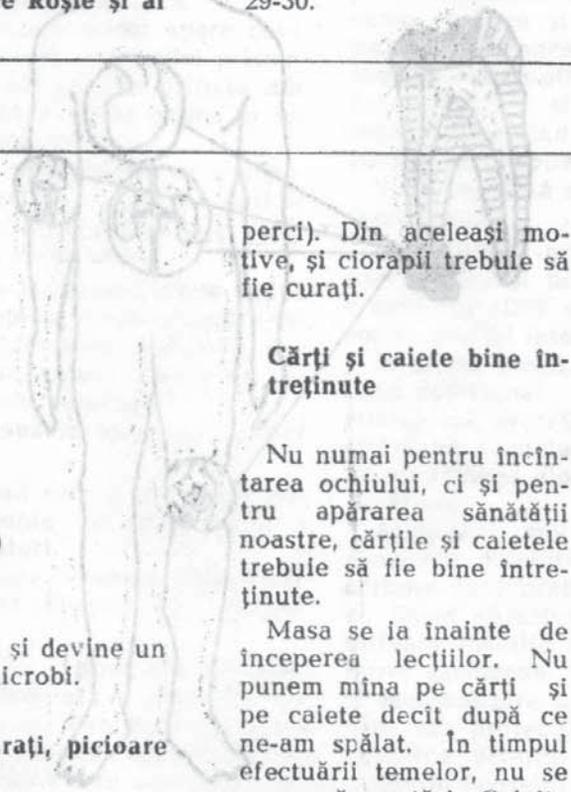
perci). Din aceleași mo-
tive, și ciorapii trebuie să
fie curați.

**Cărți și caiete bine in-
treținute**

Nu numai pentru încîn-
tarea ochiului, ci și pen-
tru apărarea sănătății
noastre, cărțile și caietele
trebuie să fie bine între-
ținute.

Masa se ia înainte de
începerea lecțiilor. Nu
punem mîna pe cărți și
pe caiete decît după ce
ne-am spălat. În timpul
efectuării temelor, nu se
consumă gustări. Oricite
măsuri de apărare s-ar
lua, cărțile și caietele se
pătează, iar resturile ali-
mentare contribuie la
dezvoltarea sau cel puțin
la supraviețuirea microbil-
lor.

**Poziția corectă a corpu-
lui în bancă:** umerii u-
șor trași înapoi și capul
sus. Astfel, se evită de-
formarea coloanei verte-
brale și a cutiei toracice.

ari-
ață
ste
na-

FACTORII DE RISC ÎN ATEROSCLEROZĂ

ALIMENTAȚIA

Viața a demonstrat că abuzul de calorii, în spelele cele provenite din zahăr și grăsimi, duce la oboseală. Prin mărirea depozitelor grase, oamenii greutatea peste normal au concentrații crescute de colesterol, cât și de triglicide, care poartă numele și de grăsimi neutre.

Așadar, alimentația abundentă și în special bogată în alimente cu densitate calorică mare agravează predispoziția la ateroscleroză.

ALIMENTE CU DENSITATE CALORICĂ MARE

(calorii la 100 g)

untură	928
unt	806
margarină	766
brânză topită	330
untdelemn	929
zahăr	400
ciocolată	603
bomboane	405
biscuiți	337

TABAGISMUL

Prezența infarctului de miocard la nefumători linișțează rolul nefast pe care-l joacă intoxicația tutun în producerea aterosclerozei și în speciindeterminările ei coronariene.

Prima consecință a fumatului o constituie șterea simțitoare a tensiunii arteriale și a concentrației trigliceridelor din sânge. Asemenea efecte favorizează infiltrarea grăsimilor circulante în pereții arterelor. Simultan se produce intoxicația și repetată cu oxid de carbon, gaz rezultat arderea țigării. Oxidul de carbon împiedică hemoglobina să transporte cantitatea de oxigen necesară țesuturilor irigate.

ABUZUL DE ALCOOL

Când este consumat sistematic, alcoolul contribuie la creșterea colesterolemiei, împiedică oxidarea hepatică a grăsimilor, care, din această cauză, acumulează în sânge și de aici riscurile evidente pentru artere.

ABUZUL DE CAFEA

Creșterea tensiunii arteriale, la persoanele presupuse la ateroscleroză, este cauzată și de abuzul de cafea. O cantitate nu cu mult mai mare de 225 mg de cafeină sporește simțitor secreția de cateamină ceea ce determină creșterea concentrației glucozei și ale acizilor grași. Situația se comută și mai mult când cafeaua este însoțită de fute și de adaosul de 10-15 g de zahăr.

TENSIUNEA NERVOASĂ

Reacția fiziologică repetată cotidian în fața factorilor de stress (factori agresivi cu influență no-

civă asupra organismului și care declanșează o reacție de apărare nespecifică, cu alte cuvinte, tensiunea emotivă impusă de unele profesii) duce la încărcarea cu lipide a tunicii intime a arterelor și la înmulțirea fibrelor musculare netede din tunica medie, ceea ce reduce cu timpul aportul de sânge la țesuturi.

După o enervare puternică, apar cazurile de „infarct emotiv” sau de accident vascular.

SEDENTARISMUL

Datorită comodităților vieții urbane și specificului profesional, în secolul nostru omul a devenit victima sedentarismului. S-a constatat că lipsa de exercițiu fizic lasă nefolosită musculatura, principalul consumator de glucoză și de acizi grași derivați — respectiv — din hidrați de carbon și din grăsimi. Ne fiind oxidate în mușchi, aceste nutrienți tind, la sedentari, să se depună în țesutul gras, pe care îl supraîncarcă. Lipoproteinele cu câțiva sunt mai bogate în asemenea grăsimi, cu atât au tendința de a se depune în intima arterelor, sub forma plăcii ateromatoase.

**OMUL NU MOARE, CI SE OMOARĂ
PRIN CONSUM ABUZIV DE ALIMENTE,
ALCOOL ȘI TUTUN !**

Scuție...

Caricatură de
Nicu POTLOG

— Ce este caria dentară ?

— Caria dentară este un proces cronic distructiv al dinților care afectează predefect omul, proces caracterizat prin infecția și necrozarea țesuturilor dure dentare și care în final se poate complica cu infecția pulpei dentare, a paradonțului apical și uneori cu manifestări la distanță.

— Cum se manifestă și cum evoluează caria dentară ?

— Semnele clinice pe baza cărora se pune diagnosticul de carie sînt de ordin subiectiv și obiectiv. Într-un prim stadiu, neexcavat, caria se traduce prin modificări de culoare ale suprafeței smalțului, puncte sau linii de culoare brună pe fața ocluzală sau pete alb-cretoase pe fețele netede. Pe fețele mesială și distală, cariile nu pot fi depistate în această fază decît prin metode speciale. În acest stadiu, caria este asimptomatică.

Într-un stadiu mai avansat apare cavitatea carioasă datorită distrucției prismelor de smalț. Uneori sub un orificiu mic se ascunde un proces carios extins în suprafață și în profunzime.

Caria profundă se însoțește de o simptomatologie subiectivă ușoară, dintele prezentînd sensibilitate termică la rece-cald și chimică la dulce-acru.

Netratată, caria evoluează către pulpa dentară și se însoțește de manifestări caracteristice îmbolnăvirilor pulpare: dureri spontane și provocate și care nu cedează la calmantele obișnuite.

— Care sînt cauzele apariției cariei dentare ?

— Boala carioasă este o afecțiune policausală în etiologia ei putînd cita o multitudine de factori.

Conceptiile asupra patomecanismelor cariei dentare sînt diferite de-a lungul istoriei.

În secolul V î.e.n., Hipocrate consideră caria ca o consecință a alterării umorilor organismului. Fanchard în secolul al XVIII-lea a explicat apariția cariei prin atacul unui fluid care dezagregă țesuturile dentare.

Leber și Rottenstein (1867) din Frankfurt și francezii Robin și Nord au opinat pentru atacul microbial în cariogeneză. Miller (1880—1890) din Berlin a fundamentat concepția atacului chimico-bacterian în cariogeneză. Bacteriile, acționînd prin mecanisme enzimatice, degradează glucidele alimentare (zaharurile), generînd acizi organici (conform ciclului Krebs) care degradează progresiv țesuturile dentare dure prin acidoliză.

După Gottlieb, procesul distructiv carios debutează prin distrugerea componentelor organice, proteice, ale smalțului și dentinei de către bacterii.

În 1950, Eggers — Lura și Cernel con-

sideră că pierderea calciului rului și deci apariția procese sînt rezultatul acțiunii fosfat salivare bacteriene sau hemihiculate în dentină și smalțul metabolic transdentar.

Martin, Isemberg și Schatz 1954 la concluzia că procesul consecința complexării calciului suturile dure de agenți chețați din degradarea prin enzime a substanței organice dentare. Din cele pe scurt enumeprinde faptul că factorii cauzalitatea lor pot fi totuși cu factori endogeni, exogeni și țîn de structură.

— Care este rolul aliment ducerea cariei dentare ?

— De la început trebuie faptul că alimentația face pagoria factorilor favorizanți cariei dentare și că deficiența alimentației acționează atît în mativă, preruptivă, tulburî de conformare și mineralizator influențînd carioreceptililor după erupție.

S-a stabilit că alimentele a două etape :

prezorbiv prin acțiunea pra dinților și postrezorbiv crarea digestivă și pătrunde lor în mediul intern.

În prima etapă, alimentele dînd funcțional aparatul dî stimulatează secreția salivară circulația și metabolismul lo nă abraziunea dinților și pot curățirea.

Alimentele moi și lipicioase asocierea dulciurilor cu făin acțiune defavorabilă datorită ei, lipsei abraziunii, diminue salivare însoțită de exacerb florei cariogene. În plus, pr lă metabolizare bucală dau care sub protecția plăcii de scăderea pH-ului pînă la v aciditate deosebit de nocivă.

În a doua etapă postrezor bolțiile rezultate din digestie velul țesuturilor dentare, u în procesul de formare a sub ganice și de mineralizare a

Se desprinde din cele ară reează și ce mîncăm și si consumăm alimentele ; inter semenea, și raportul sub ca elementele esențiale : săruri le, proteinele, glucidele.

Subliniez că, dintre toat glucidele sînt cele mai dău constat că creșterea bruscă tății prin carie la populații zate este proporțională cu c sumului de zahăr. Dizolve

CAUZELE CARIILOR DENTARE

Convorbire cu
dr. Mihai DOBRESCU,
medic stomatolog
la Liceul „Unirea”

a fosfo-
carioase
or acide
jene ven
n circui-

ajuns in
rios este
din te-
i, rezul-
bacterie-
se des-
in mul-
risiți in
tori ce

in pro-
pecificat
lin cate-
aparitiei
de ali-
ada for-
rocesele
it și ul-
tea din-
nează in

ctă asu-
ă prelu-
limente-

e solici-
maxilar,
ctivează
determi-
ză auto-

special,
le, au o
ofuncți-
secretiei
micro-
parția-
uși acizi
duc la
sub 5,

ă, meta-
g la ni-
interven-
telor or-
flor.

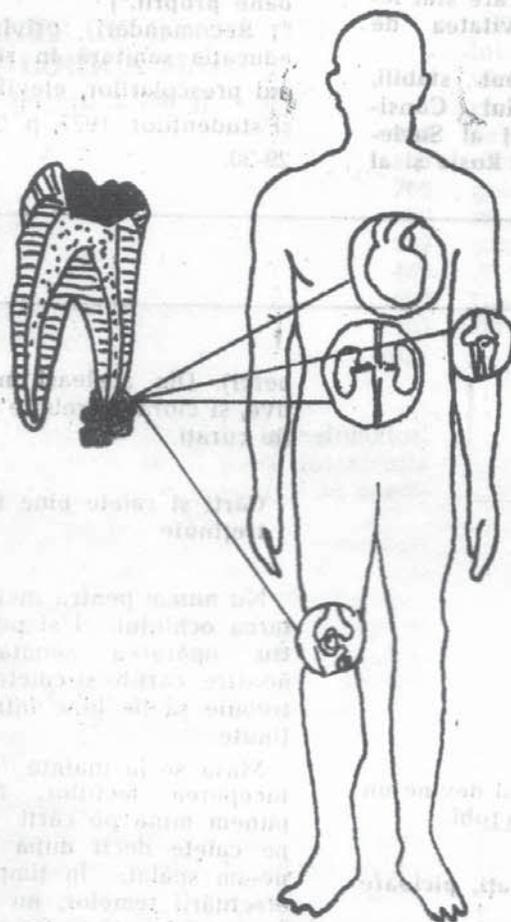
că inte-
e formă
ă, de a-
e găsec
itamine-

mentele,
re. S-a
morbidi-
lustriali-
rea con-
lichide

(ceai, sucuri, lapte, cafea etc.) nu este atât de dăunător deoarece nu aderă la dinți și nu staționează în gură. Combinat cu făinoase și cacao (prăjitură, biscuiți, creme, ciocolată) este foarte dăunător mai ales consumat între mese și seara.

— Cum poate fi prevenită apariția cariei dentare ?

— În prezent, profilaxia cariei se realizează prin influența bunei structurării și mineralizării în perioada adontogenezei, conferirea unei rezistențe sporite la factorii cariogeni a dinților evoluți și combaterea plăcilor bacteriene printr-o igienă buco-dentară riguroasă. Dintre toate

mijloacele profilactice, alimentația este poate cel mai important. Cu riscul de a mă repeta, amintesc că profilaxia prin alimentație vizează atât compoziția, cât și modul de preparare a alimentelor.

Lăptele, legumele și fructele sînt principalele surse de vitamine și săruri minerale. Apa, peștele și ceaiul asigură aportul de fluor.

Încă de mic, copilul trebuie deprins cu o masticatie activă, cu alimente dure, trebuie învățat să se spele corect pe dinți să accepte controlul stomatologic periodic în vederea depistării și tratării preventive a proceselor carioase și a anomaliilor dento-maxilare.

Adolescența este perioada marilor perturbări endocrine și a marilor eforturi intelectuale. Este perioada în care se pune un accent deosebit pe controlul periodic și mai ales pe igiena individuală.

Cu aceasta am ajuns la un alt foarte important factor profilactic și anume curățire artificială: aceasta este un act conștient, care completează autocurățirea, eliminând de pe suprafața dinților resturile alimentare fermentescibile și plăcile bacteriene. Periajul este singurul mijloc cunoscut pînă în prezent care poate realiza aceste deziderate.

Rolul principal în realizarea curățirii artificiale revine periutei de dinți cu ajutorul căreia se realizează periajul dinților și masajul paradonțiului marginal și rare trebuie schimbată de 2—3 ori pe an.

Pastele de dinți dețin rolul secundar, adjuvant, și se compun în general din pulberi dentifrice și glicerina la care se adaugă diverse ingrediente spre a le face plăcute la gust.

Înainte de a discuta pe scurt mijloacele speciale de profilaxie am să amintesc că un rol important îl are înlăturarea factorilor iritativi din cavitatea bucală și anume: corectarea anomaliilor dento-maxilare și a funcțiilor turbulente (respirație, masticatie, fonație, deglutiție), tratarea precoce a cariilor și îndepărtarea lucrărilor incorecte urmate de refacerea lor.

Mijloacele speciale de profilaxie anticarioasă urmăresc sporirea rezistenței smalțului la carie prin modificarea structurii lui sau crearea unor straturi protectoare la suprafața dintelui. Primul obiectiv se realizează prin fluorizare, iar al doilea prin impregnarea suprafeței dentare cu diverse substanțe, acestea din urmă fiind mai puțin uzitală și cu rezultate discutabile.

Fluoroprofilaxia se realizează pe cale endogenă prin fluorizarea apei potabile, a alimentelor sau prin administrare de tablete și pe cale exogenă prin badijonarea dinților cu soluții de fluor sau introducerea fluorului în pastele de dinți.

În concluzie, profilaxia cariei este o măsură de necesitate, ea trebuie să se realizeze prin mijloacele complexe arătate, o alimentație rațională adecvată fiecărei vârste cu preponderență alimentelor tari și naturale, nedegradate prin fierbere, o viață igienică, sport, mișcare în aer liber.

La toate acestea, se adaugă o riguroasă igienă buco-dentară și bineînțeles un control stomatologic periodic bianual.

Dialog propus de

Elena VLAD, clasa a X-a A ;

Lucia RĂDULESCU, clasa a X-a B

liceul sanitar — Focșani